

naravni rezervat
**ŠKOCJANSKI
ZATOK**

LETNI PROGRAM DELA

Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2021

pripravili: ekipa NR Škocjanski zatok (Borut Mozetič, Bojana Lipej, Bia Rakar, Aleš Marsič, Daša Stavber, Josip Otopal in mag. Nataša Šalaja Razinger)

Škocjanski zatok, januar 2021

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	2
1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA.....	3
2 CILJI IN GLAVNE PRIORITETE UPRAVLJANJA V LETU 2021	4
3 OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA.....	8
4 LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI	10
5 PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI.....	40
5.1. PROJEKTI V TEKU	40
5.2. PROJEKTI V PRIPRAVI.....	40
6 PREGLED FINANČNEGA OKVIRA.....	41
7 KADROVSKI NAČRT.....	44

1 PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

OSEBNA IZKAZNICA NARAVNEGA REZERVATA ŠKOCJANSKI ZATOK

Lokacija naravnega rezervata: leži v neposredni bližini mesta Koper med mestom, pristaniščem ter obalno hitro cesto in železnico.

Površina naravnega rezervata: 122,7 hektarja.

Lastništvo: last Republike Slovenije skupaj z zemljišči s statusom javnega dobra 117,12 ha oziroma 95,49 %, last Mestne občine Koper 2 ha oziroma 1,63 %, družbena lastnina ostaja še 3,04 ha oziroma 2,48 % in lastnina fizičnih in pravnih oseb zasebnega prava 0,49 ha oziroma 0,4 % površine naravnega rezervata.

Naselja in prebivalci na območju naravnega rezervata: 0

Statusi območja na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave:

- **ekološko pomembno območje – EPO** (id. št. 77600): Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04 in nadaljnji),
- **posebno varstveno območje** (območje Natura 2000; SI 5000008) in **(potencialno) posebno ohranitveno območje** (SI 3000252): Uredba o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/04 in nadaljnji),
- **naravna vrednota** (id. št. 1265 V): botanična, zoološka in ekosistemska; Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 in nadaljnji),
- **ožje zavarovano območje – naravni rezervat:** Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13).

UPRAVLJAVEC

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Naravni rezervat Škocjanski zatok

Sermin 50, 6000 Koper

Tel.: 05/ 62 60 370

Gsm: 051/ 680 442

E-naslov: info@skocjanski-zatok.org

Spletna stran: www.skocjanski-zatok.org, www.ptice.si

DOPPS je nevladna naravovarstvena organizacija s statusom društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, varstva okolja in na raziskovalnem področju. Je tudi slovenska krovna ornitološka organizacija, ki širom Slovenije združuje približno 1.000 članov. DOPPS je slovenski partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International. Poslanstvo društva je varovanje ptic in njihovih habitatov z naravovarstvenim delom, raziskovanjem, izobraževanjem, popularizacijo in sodelovanjem. Kot koncesionar za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok je DOPPS pripravil letni program dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2020 na podlagi določil:

- Uredbe o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/13), s katero se nadaljuje varstvo Škocjanskega zatoka, prvotno zavarovanega z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98),
- Uredbe o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15),
- Uredbe o koncesiji za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 31/99),
- Odločbe o izbiri koncesionarja št. 636-06/99-4 za Škocjanski zatok in koncesijske pogodbe, podpisane med Vlado RS in DOPPS št. 252100-50-85/00 in aneksov št. 1 in 2 k tej pogodbi,
- Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v 2021, kjer je na podlagi Odloka o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2021 določeno, da bo upravljavec NRŠZ izvajal ukrepe za prispevanje k blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam (v nadaljevanju tudi: podnebni ukrepi).

2 CILJI IN GLAVNE PRIORITETE UPRAVLJANJA V LETU 2021

Varstveni cilj naravnega rezervata je ohranitev polslanih in sladkovodnih habitatnih tipov, ki so izjemni v slovenskem in mednarodnem prostoru, in habitatov ptic, ki tu v velikem številu gnezdijo, prezimujejo in se ustavljajo ob selitvah, ter habitatov drugih domorodnih prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst. Razvojni cilj naravnega rezervata je ureditev in delovanje za javnost odprtega naravnega rezervata, s čimer se obiskovalcem omogoča spoznavanje in doživljanje narave ter izobraževanje.

Izvedbeni cilji upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok (v nadaljevanju NRŠZ) v letu 2021 so opredeljeni na podlagi Načrta upravljanja NRŠZ za obdobje 2015–2024, pri čemer so glavne prioritete označene s P1. V sklopu varstvenih ciljev 1 - 4 je podano ciljno stanje vrst in habitatov skladno z načrtom upravljanja, ki temelji tudi na vzdrževanju ugodnih razmer za Natura 2000 vrste in habitatne tipe, kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti, dejavniki ogrožanja narave in najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti.

1. Varstveni cilji:

Cilj1 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata

- za gnezdeče populacije čapljice (10–15 parov), rakarja (40–50 parov), srpične trstnice (10–15 parov), svilnice (20–25 parov), mokoža (5–10 parov), malega ponirka (20–30 parov), liske (15–25 parov), zelenonoge tukalice (10–20 parov) in drugih vrst ptic s podobnimi ekološkimi zahtevami kot tudi za prehranjevanje gnezdeče populacije polojnika (nad 150 parov);
- za seleče se vrste, kot so čopasta čaplja (5–10 osebkov), rjava čaplja (5–10 osebkov), kostanjevka (10–30 osebkov), plevica (5–10 osebkov), togotnik (100–200 osebkov), močvirski martinec (100–200 osebkov), priba (100–200 osebkov) in črnorepi kljunač (10–20 osebkov) kot primeren prehranjevalni habitat;
- za stalno prisotne vrste, kot so mala bela čaplja (100–200 osebkov), velika bela čaplja (30–50 osebkov), veliki škurh (10–20 osebkov), pritlikavi kormoran (5–20 osebkov) in kravja čaplja (5–10 osebkov) kot njihov celoletni habitat;
- za nacionalno pomembne populacije vodnih ptic, kot so žvižgavka (50–100 osebkov), rasa žličarica (70–120 osebkov), kreheljc (300–500 osebkov) in bobnarica (1–3 osebki) kot prezimovališče;
- za vzpostavitev mokrotnih oligotrofnih travnikov na površini vsaj 2 hektarjev;
- za obstoječo populacijo ozkega vrtenca (s pašo, košnjo in upravljanjem vodnega režima) in
- za kačje pastirje in dvoživke kot njihove obstoječe in potencialne habitate (z ročnim in strojnim čiščenjem vegetacije na brežinah jarkov in mlak ob krožni učni poti ter struge Are).

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: vse navedene ciljne vrste so v dobrem stanju, v načrtu je zaključek aktivnosti za povečanje poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata, razvoj mokrotnih oligotrofnih travnikov in novih habitatov za kačje pastirje in dvoživke, za katere pa kazalniki še ne bodo doseženi, saj gre večinoma za večletne aktivnosti, katerih rezultate je pričakovati kasneje.

Dejavniki ogrožanja narave: najbolj pereči dejavniki ogrožanja iz okolice so hrup z bližnjih prometnic, svetlobno onesnaženje, vnos in razmnoževanje tujerodnih vrst želv ter nedorečena količina vode, ki priteka po Ari (predvsem v času razbremenjevanja visokovodnih konic), kakor tudi zagotavljanje biološkega minimuma pretoka vode Are ter poplavna ogroženost bonifike v primeru ujma.

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: sanacija in nadvišanje nasipa vzdolž Are, upravljanje nivoja vode, vzdrževanje in popravilo objektov za urejanje vodnega režima, čiščenje dovodnih jarkov in ureditev servisnih prehodov, usmerjena paša, košnja in mulčanje vegetacije z dosajevanjem grmovnic ter dosejevanje mokrotnih travnikov, vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih/ hišnih živali, vzdrževanje kmetijske mehanizacije. V NRŠZ smo z ukrepi na področju preprečevanja

in obvladovanja vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (v nadaljevanju ITV) v okviru Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe pričeli v drugi polovici leta 2019. V letu 2021 načrtujemo nadaljevanje izvedbe ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja ITV na celotnem območju naravnega rezervata, ki so na podlagi rezultatov iz 2020 ocenjeni kot najbolj nujni. V septembru 2020 smo v sodelovanju z izvajalcem javne službe upravljanja voda, podjetjem Remonting, podjetjem Legada in Direkcijo RS za vode zaključili s pripravo projektov za izvedbo (PZI) za rekonstrukcijo dotrajanega praga ter nadgradnjo z avtomatskim zaporničnim sistemom na izlivnem delu Are ter v pogodbenem roku ter v skladu s projektno dokumentacijo zaključili investicijo. Zadnjo fazo ukrepov za zagotavljanje poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata - izvedba nadvišanja nasipa vzdolž desnega brega Are z vtiskanjem zagatnic bomo izvedli do konca leta 2021.

Cilj 2 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni

- za gnezdeče populacije navadne čigre (nad 50 parov), polojnika (nad 15 parov), rdečenogega martinca (do 10 parov), malega deževnika (do 10 parov), male čigre (nad 5 parov) in rumene pastirice (do 10 parov) na obstoječih površinah ter za povečanje populacij in rednosti gnezdenja beločelega deževnika;
- za seleče se vrste, kot so togotnik, črnorepi kljunač, močvirski martinec in priba ter kot habitat stalno prisotnih vrst, kot sta mala bela čaplja, velika bela čaplja, liska in veliki škurh (v populacijah, ocenjenih v okviru cilja 1) kot primeren prehranjevalni habitat;
- za nacionalno pomembne populacije prezimujočih ptic, kot so liska (500–700 osebkov), race in druge vrste, ki se prehranjujejo s potapljanjem;
- za solinarko (*Aphanius fasciatus*) in kavkaškega glavačka (*Knipowitschia caucasica*) kot primeren habitat;
- za povečanje habitatnega tipa 1410 Sredozemska slana travišča na 0,5 hektarja ter za ohranjanje in z naravno sukcesijo skladen razvoj drugih habitatnih tipov Natura 2000.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: vse navedene ciljne vrste so v dobrem stanju. V letu 2020 so na območju brakičnega dela naravnega rezervata ponovno gnezdili 3 pari beločelega deževnika, ki je na območju NRŠZ zadnjič gnezdil leta 2008. V zadnjih letih pri vseh ciljnih vrstah brakičnega dela naravnega rezervata beležimo tudi pozitivne trende naraščanja gnezdečih parov. Kot redna gnezdilka rezervata pa je v zadnjih letih potrjena tudi mala čigra, katere gnezdeča populacija je v strmem porastu, že drugo leto zapored pa na gnezdičnih otočkih gnezdi tudi sabljarka.

Dejavniki ogrožanja narave: z ukrepi izvedenimi v letu 2020 (rekonstrukcija praga na Ari in nadvišanje zapornice na morskem kanalu) se je po naših ocenah zmanjšala tudi možnost preplavitve gnezd v primeru ujma ali sovpadanja močnih padavin z živimi plimami. Zaradi nadvišanja zapornice na morskem kanalu se je zmanjšala tudi grožnja onesnaženja lagune v primeru izlitja nevarnih snovi v bližnjem pristanišču. Še vedno pa obstaja nevarnost krčenja brakičnih življenjskih prostorov zaradi vplivov podnebnih sprememb. Med grožnjami iz okolice pa velja izpostaviti onesnaževanje voda iz dejavnosti v okoliških urbanih conah ter svetlobno onesnaženje.

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: upravljanje nivoja vode, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima, čiščenje morskih nanosov in smeti, preprečevanje motenj, vzdrževanje grmovne vegetacije in dosajevanje pomembnih vrst slanuš. Med nujne ukrepe uvrščamo tudi zaključek urejanja območja mestnega vstopnega objekta in učne poti ter nadaljevanje izvajanja ukrepov za vzpostavitev ustreznih pogojev za razvoj submediteranskih polsuhih travišč na območju pod ankaransko vpadnico. Zaradi ogroženosti, ki jo varovanim habitatom in vrstam brakičnega dela naravnega rezervata prinašajo podnebne spremembe, v letu 2021 načrtujemo tudi nadaljevanje aktivnosti za pridobitev finančnih sredstev za izvedbo nadvišanja polojev in čiščenja sekundarnih kanalov v laguni naravnega rezervata.

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca

- za gnezdeče populacije čapljice (1–2 para), liske (5–10 parov), zelenonoge turalice (5–10 parov), mokoža (do 3 pari), rakarja (5–10 parov), srpične trstnice (5–10 parov) in svilnice (5–10 parov);
- za ohranjanje in povečanje obstoječe populacije močvirske sklednice.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: vse navedene ciljne vrste ptic so v dobrem stanju, kar pa ne velja za populacijo močvirske sklednice zaradi verjetnega negativnega vpliva na tem območju razširjene tujerodne vrste okrasne gizdavke.

Dejavniki ogrožanja narave: med grožnjami na samem območju je z varstvenim režimom prepovedano vrtničarstvo ter s tem povezano naseljevanje mačk, ki lahko plenijo tudi varovane vrste. Med grožnjami iz okolice velja izpostaviti onesnaževanje voda zaradi neurejene fekalne kanalizacije na Škocjanskem hribu, svetlobno onesnaženje in hrup ter naseljevanje in dostopnost za domače oziroma hišne živali ter negativni vplivi s strani tujerodnih vrst rastlin in živali.

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: izlov tujerodnih vrst želv, upravljanje nivoja vode, preprečevanje motenj ter negativnih vplivov iz okolice, odstranitev tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali, opustitev vrtničarske dejavnosti ter odstranitev vse vrtničarske infrastrukture. Za doseganje tega cilja je nujno nadaljevati z zmanjševanjem števila tujerodnih vrst želv z izlovom ter iskanjem gnezd in odstranjevanjem jajc okrasnih gizdavk. Poglavitni cilj v letu 2021 je odstraniti vsaj 150 osebkov okrasnih gizdavk ter določiti vsa njihova potencialna območja gnezdenja v naravnem rezervatu in na ta način še učinkoviteje zmanjšati populacijo okrasne gizdavke.

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja pri stavbi Telekoma

- za uspešno gnezdenje čapljice (1 par), mokoža (1–2 para) in srpične trstnice (1–3 pari) ter
- za nemoteno prenočevanje kmečkih lastovk med jesensko selitvijo.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: vse navedene ciljne vrste ptic so v dobrem stanju, bistvenega povečanja gnezdečih parov ciljnih vrst zaradi majhne površine območja v bodoče ne pričakujemo.

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: nadaljevanje z aktivnostmi za odkup zemljišča v lasti Telekoma na območju sladkovodnega močvirja

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: redni monitoring ptic, kartiranje HT in tujerodnih vrst v sladkovodnem delu, spremljanje kakovosti in nivojev vode, upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ in priprava poročil o stanju NRŠZ; v primeru razpoložljivih sredstev bo izveden monitoring kačjih pastirjev, herpetofavne, močvirske sklednice, ozkega vrtenca, netopirjev in metuljev ter ihtiofavne v laguni.

Cilj 6 (P1): Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti, sodelovanje z Direkcijo RS za vode, ARSO, Mestno občino Koper in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke, preprečevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja ter ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev.

Cilj 7 (P1): Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršiteljev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov s

strani drugih pooblaščenih izvajalcev; nadzor nad vsemi vzdrževalnimi deli in sanacijskimi deli v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici in redno izobraževanje nadzornikov.

2. Drugi cilji upravljanja:

Cilj 8 (P1): Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti so tiste, ki so namenjene delovanju za javnost odprtega naravnega rezervata: priprava programov za obiskovalce in izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa, evalvacija programov ter njihova redna nadgradnja oz. posodabljanje; razvoj in priprava učnih pripomočkov ter nakup ustrezne opreme za izobraževanje; razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije kot tudi virtualne, multimedijske in filmske interpretacije; priprava ponudbe izdelkov in storitev; sprejem, usmerjanje ter osnovne storitve za obiskovalce; predstavitve NRŠZ izven območja (predstavitve na dogodkih v organizaciji drugih institucij, sejmi, oglaševanje), in usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce. Glede na aktualno situacijo zaradi pandemije COVID-19 bodo vse aktivnosti v okviru cilja 8 izvedene v skladu z navodili in priporočili vlade in NIJZ.

Cilj 9 (P1): Vzpostavljanje, nagrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: odprava pomanjkljivosti in napak na objektih po unovčitvi bančne garancije izvajalcu del v 2017, pomoč ministrstvu pri pripravi razpisov, zbiranju ponudb in izboru izvajalcev za izvedbo odprave nepravilnosti, pomanjkljivosti in skritih napak na novozgrajenih objektih v NRŠZ (sanacija gnezdilne stene, ostala gradbeno obrtniška dela) ter pomoč ministrstvu pri postopkih za izvedbo sanacije osrednje opazovalnice po PZI in popisih del, ki so v pripravi; upravljanje in redno vzdrževanje objektov, izvedba ter dopolnitve krajinske ureditve in dokončanje ureditev v in ob objektih. Med nujne ukrepe uvrščamo nadgradnjo parkirišča s sistemom za boljši nadzor obiska in umirjanja prometa ter popravilo otroških igral v skladu z zakonsko predpisanimi standardi.

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Najpomembnejše upravljavske naloge in aktivnosti: naloge za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela in financiranje; sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost ZO, AdriaWet, BirdLife, WLI, DAP) in vključevanje v nove povezave; sodelovanje z MOP, organi v sestavi in ZRSVN ter druge naloge skladne z zakonodajo; komunikacijske aktivnosti, kot so delo z mediji in dogodki; vzdrževanje in nadgradnja spletne in Facebook strani ter Instagram, skupne PR naloge in aktivnosti z drugimi zavarovanimi območji in partnerji in zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ.

3 OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA

Glavne prioritete programa dela so bile uresničene. V okviru cilja 1 je upravljanje temeljilo na vzdrževanju ustreznih vodnih režimov in usmerjeni paši, podprtimi z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje kmetijske mehanizacije, odstranjevanje tujerodnih rastlin in tujerodnih vrst želv, vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, odstranjevanje zarasti in zasaditev drevesnih in grmovnih vrst na desnem bregu Are ter dosejevanje oligotrofnih mokrotnih travnikov. V okviru cilja 2 smo skrbeli za ustrezen nivo vode v laguni, predvsem med gnezdilno sezono ter začeli z izvedbo urejanja vstopnih točk, učne poti ter čiščenjem vegetacije in odstranitvijo tujerodnih vrst rastlin ter planiranjem zemljine na območju med učno potjo in ankaransko cesto.

V okviru načrtovanih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivne vrste okrasne gizdavke v NRŠZ smo v letu 2020 izvedli tako preventivne ukrepe kot ukrepe za obvladovanje te vrste v zatoku. Od konca sredine aprila do novembra 2020 smo z metodo lova z vodno pastjo ujeli 161 osebkov okrasnih gizdavek. V okviru ciljev 1 in 3 smo nadaljevali z ukrepi hitre odstranitve in obvladovanja ITV, ki se nanašajo predvsem na odstranitev tujerodnih okrasnih gizdavek, ročni in strojni odstranitvi invazivnih tujerodnih vrst rastlin, zasaditvi domorodnih dreves in rastlin ter izvajanju ukrepov za vzpostavitev novih površin za močvirne in polsuhe oligotrofne travnike.

V okviru cilja 1 in 2 smo v skladu s tripartitno Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij zaradi sofinanciranja ukrepov NRŠZ – št. 35503-11/2020 in projektno dokumentacijo zaključili z izvedbo za rekonstrukcijo dotrajanega praga na Ari in nadgradnjo z avtomatskim zaporničnim sistemom. Istočasno je bilo zaključeno tudi nadvišanje zaporničnega sistema na morskem kanalu. Na območju NRŠZ pod ankaransko vpadnico smo nadaljevali z odstranjevanjem tujerodnih vrst rastlin, vnosom semen in zasaditvami ter zaključili z ukrepi, vezanimi na ureditev vstopnih točk in učne poti. Z donatorskimi sredstvi Luke Koper in v sodelovanju z Gimnazijo Koper smo izvedli tudi poslikavo in sanacijo poškodovane opazovalnice.

V okviru cilja 4 so bile aktivnosti usmerjene v dokončanje ureditve meje na podlagi parcelacije parcele (nova št. 3884/18, katastrska občina 2604 BERTOKI) v lasti Telekom Slovenije d.d. zaradi postopkovne napake GURS. V okviru cilja 5 sta potekala redni monitoring ptic, monitoring metuljev in kartiranje HT sladkovodnega in brakičnega dela rezervata ter kartiranje tujerodnih rastlinskih vrst sladkovodnega dela naravnega rezervata, ostali predvideni monitoringi pa zaradi pomanjkanja sredstev niso stekli. Nadaljevali smo tudi z aktivnostmi pri upravljanju podatkovne zbirke NRŠZ. V okviru cilja 6 smo delali na najbolj perečih temah ter nadaljevali sodelovanje z Mestno občino Koper na področju vplivov na naravni rezervat (postavitev varovalnega nasipa in PHO vzdolž bertoške vpadnice in ureditev območja mestne vstopne točke ob ankaranski vpadnici). Nadaljevali smo z aktivnostmi za sprejetje in formalizacijo Poslovnika o obveščanju v primeru onesnaženj ter dokončno formalizirali Načrt ukrepanja ob pojavu zaoljenih prostoživečih živali z vključitvijo v Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči na morju. Poleg tega smo redno preverjali stanje čiščenja plavajoče morske baraže na morskem kanalu v Luki Koper.

Naravovarstveni nadzor v okviru cilja 7 je potekal redno, brez izrekanja glob. Nadaljevali smo s sodelovanjem pri izmenjavi delovnih izkušenj z drugimi ZO, predvsem s Krajinskim parkom Sečoveljske soline. Rednih izobraževanj za naravovarstvene nadzornike ni bilo razpisanih, zaključena pa je bila vzpostavitev informacijskega sistema za podporo delu prekrškovnih organov, ki ga financira MOP.

Aktivnosti in naloge v okviru cilja 8, ki je največji meri osredotočen na upravljanje obiska, so bile v letu 2020 zaradi pandemije COVID-19 izvedene v zelo okrnjenem obsegu oziroma jih ni bilo možno izvajati v času zaprtja NRŠZ – karantena (od 15.3. do 21.5.2020 in od 31.10. do 31.12.2020). Že pred zaprtjem NRŠZ smo zaradi naraščajoče bojazni pred širjenjem nalezljive bolezni COVID-19 zabeležili večje število odpovedi že najavljenih različnih skupin, v manjši meri so nekatere skupine svoj prihod prestavile v jesensko – zimsko

obdobje, druge celo v leto 2021. Temu posledično je bilo v letu 2020 zabeleženo manjše število obiskovalcev na vodenih ogledih in drugih programih (najemi prostora in pogostitve, predavanja, različne delavnice, razstave) ter nenazadnje tudi upad prihodkov v centru za obiskovalce (okrepčevalnica in trgovina).

V okviru projekta IMPRECO smo v letu 2020 uspešno zaključili nadgradnjo vzgojno-izobraževalnega programa AdriaWet (CEP), izvedli njegovo testiranje s šolami v jesensko-zimskem obdobju ter začeli z nadgradnjo obstoječih programov za obiskovalce z vključitvijo izvedenih projektnih pilotnih aktivnosti z namenom izboljšanja razumevanja in vedenja obiskovalcev NRŠZ. Uspešno smo nadaljevali tudi sodelovanje z deležniki v okviru Skupne delovne skupine projekta IMPRECO (JTF) in ga formalizirali z podpisom Dogovora med deležniki (Stakeholders' Protocol), ki predstavlja osnovo za njihovo sodelovanje po zaključku projekta. Nadaljevali smo tudi z delom na pripravi turističnih itinerarjev, ki vključuje obiskovanje zavarovanih območjih in pri katerem sodelujemo s strokovnjaki Fakultete za turistične študije iz Portoroža (Turistica) ter zaključili prenovno brošuro »Vodnik po NRŠZ – Zeleno srce Kopra« (osvežili in nadgradili smo tekste, izbrali nove fotografije in dodali risbe; postavitve je privlačnejša kot tudi je pripravljena angleška različica).

V okviru cilja 9 ostajajo velik problem reklamacije na objektih. Zaradi dolgotrajnega sodnega postopka načrtovane odprave pomanjkljivosti, povezanih z gradbeno obrtniški deli, v letu 2020 še nismo izvedli. V sodelovanju z MOP in Državnim pravobranilstvom RS smo nadaljevali z aktivnostmi za odpravo napak in nepravilnosti na novozgrajenih objektih, povezanih s postopkom unovčitve bančne garancije in sodnim postopkom, ki se je z sodbo Višjega sodišča v Ljubljani zaključil v oktobru 2020. V sodelovanju z MOP smo nadaljevali tudi s postopki, vezanih na prijavo in zahtevo za unovčitev projektantske odgovornosti zavarovalnici Triglav zaradi napak na Osrednji opazovalnici.

V okviru cilja 10 smo izvedli naloge, potrebne za učinkovito in pregledno poslovanje, financiranje in organizacijo dela ter obveščanje javnosti.

Na prihodkovni strani finančnega načrta programa dela NRŠZ za leto 2020 so bila do konca leta v celoti porabljena sredstva na proračunski postavki 153238. Za dokončanje ureditev vstopnih točk, učne poti in površin NRŠZ pod ankaransko vpadnico s strani Luke Koper d.d. smo porabili preostalih 9.693,46 €, prenesenih iz 2019, za ozaveščevalne aktivnosti pa smo iz lokalnih virov pridobili dodatnih 900 € s strani MOK. Lastni prihodki so bili zaradi epidemije bistveno nižji od načrtovanih in so znašali slabih 29 tisoč evrov, ob dodatnem financiranju MOP iz naslova izpada lastnih sredstev v višini 16.100 € pa smo uspeli pokriti vse nastale stroške pri upravljavcu. Dodatni vložek v NRŠZ predstavljajo tudi sredstva Sklada za podnebne spremembe za dokončno izvedene ukrepe za ohranjanje biotske raznovrstnosti za obvladovanje vplivov podnebnih sprememb na mokrišča in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst na podlagi podaljšanja pogodbe z MOP iz leta 2019 ter sredstva ESRR, s katerimi smo v okviru projekta IMPRECO uresničevali ukrepe s področja ohranjanja ekosistemov in ekosistemskih storitev v NRŠZ.

4 LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI

Cilj 1: Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata

Kombinirano upravljanje sladkovodnega dela naravnega rezervata temelji na upravljanju vodnih režimov, usmerjeni paši in pozni košnji. Za doseganje cilja 1 je tudi v letu 2021 ključno nadaljevanje izvajanja nalog s teh treh področij, ki so podprte z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje dosedanjih ureditev in kmetijske mehanizacije. Poseben poudarek v letu 2021 namenjamo nadaljevanju odstranjevanja tujerodnih vrst rastlin in živali, zasajevanju domorodnih dreves in grmov ter večkratnemu odstranjevanju okoliške zarasti.

V prejšnjih letih je bila izvedena obsežna zasaditev drevesnih in grmovnih vrst ter čiščenje zarasti in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst ob strugi in izlivnem delu Are. Poleg tega smo dosadili nova in obrezovali obstoječa avtohtona grmovja in drevesa ob učni poti ter nadaljevali z odstranjevanjem zarasti in tujerodnih rastlinskih vrst na območju med novo in staro strugo Are. Zasajene rastlinske vrste se prvo leto ukoreninjajo in šele v drugem ali tretjem letu začnejo z rastjo. V tem obdobju je potrebno večkratno odstranjevanje okoliške zarasti, saj bi v nasprotnem primeru ostala vegetacija povsem prerasla mlade posajene rastline. Ko zasajene domorodne rastlinske vrste dosežejo določeno višino, odstranjevanje zarasti ni več potrebno (v primeru, da ni odstranjevanja okoliške zarasti, večina zasajenih rastlin propade). Rastline, ki najbolj agresivno preraščajo zasaditve so: navadni hmelj (*Humulus lupulus*), robida (*Rubus sp.*), rdeči dren (*Cornus sanguinea*) in cibora (*Prunus insititia*) ter invazivni tujerodni vrsti: navadna amorfa (*Amorpha fruticosa*) in navadna robinija (*Robinia pseudoacacia*). Te rastline bomo v letu 2021 ročno in strojno odstranjevali večkrat letno. Na otočku pri izlivnem delu Are smo odstranili navadno amorfo in navadno kanelo (*Arundo donax*) ter pripravili teren za vnos semen rastlin slanih travišč. Z vnosom semen obmorskega ločja (*Juncus maritimus*), Cornutijevega tropotca (*Plantago cornuti*) in obmorskega lana (*Linum maritimum*) bomo začeli v letu 2021. Vsa semena so bila nabrana v NRŠZ.

V letu 2021 bomo nadaljevali tudi s selektivnim obrezovanjem domorodnih drevesnih in grmovnih vrst. V grmiščih, kjer so z zasaditvami, spontano ali z vnosom semen, vzklile mladice zelenih rastlinskih vrst bomo nadaljevali z ročnim odstranjevanjem zarasti, ki senči mlade rastline. S presvetlitvijo rastišč bomo dosegli hitro rast in pospešili razrast domorodnih ter dolgoročno upočasnili, oziroma onemogočili razraščanje tujerodnih rastlinskih vrst.

Za nadaljevanje dela bo tudi v letu 2021 potreben najem manjšega bagra za odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst znotraj sladkovodnega dela rezervata. Odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst in zarasti bo potekalo celo leto, razen v času gnezditve. Na površinah, ki so nedostopne za strojno mehanizacijo, bomo tujerodne rastlinske vrste tudi v letu 2021 odstranjevali s pomočjo komunalnega mulčarja ter priključka za rezanje in obrezovanje dreves in grmov, ki omogoča poseg tudi na težko dostopnih brežinah kanalov, ki potekajo ob učni poti. Odstranjene nadzemne in podzemne dele tujerodnih rastlinskih vrst ter ostali požagan les bomo zmleli s pomočjo traktorskega priključka za drobljenje lesa ter zdrobljeno biomaso s traktorsko prikolico odpeljali na mesto kompostiranja.

Načrtovani ukrepi odstranjevanja in preprečevanje ter obvladovanje razširjanja tujerodnih vrst rastlin v letu 2021:

- strojno odstranjevanje nadzemnih in podzemnih delov navadne amorfe in navadne robinije, katerima pripada najvišja stopnja invazivnosti,
- omejevanje razraščanja tujerodnih rastlinskih vrst z večkratno košnjo in ročnim odstranjevanjem poganjkov in korenin,
- priprava terena in nadaljevanje zasajevanja izbranih domorodnih dreves in grmov ter zasaditev mladih rastlin, saj na površinah, kjer so domorodne vrste zasenčile podrast, invazivke ne uspevajo,

- selektivna odstranitev zarasti okoli zasajenih in spontano vzniklih rastlin z namenom pospeševanja uspevanja domorodnih vrst,
- ena do dvakrat košnja na novo izoblikovanih traviščih in odstranitev pokošene biomase ter vnos semen izbranih travniških vrst.

Upravljanje vegetacije in primernih življenjskih okolij na obrobju močvirja, ki obsega grmovno in drevesno zarast in mlake, bo tudi v letu 2021 temeljilo na vzdrževanju obstoječih mlak, zasaditvi novega in obrezovanju obstoječega avtohtonega grmovja in dreves ter odstranjevanju tujerodnih vrst. Skladno z izhodišči vzdrževanja habitatov za kačje pastirje, upravljanje vegetacije zajema tudi ročno in strojno čiščenje brežin jarkov in mlak za povečanje osončenosti vodnih površin in zagotavljanje raznolikega prostorskega mozaika različnih sukcesijskih faz.

V NRŠZ je več manjših sladkovodnih mlak ter kanalov s sladko stoječo vodo. Oboje so kot večina stoječih voda v slovenski Istri človeškega nastanka, zato je potrebno vzdrževanje le-teh. V procesu naravne sukcesije (zaraščanja) se v okolici mlake in v njej nabere veliko žive in odmrle vegetacije. Ta biomasa počasi zapolni mlako do te mere, da se lahko razraščajo tudi lesne vrste kar pomeni konec mlake. Zaradi vzdrževanja optimalnih razmer v manjših stoječih vodah vsakoletno odstranjujemo del zarasti ob mlakah. Mlake nikoli ne očistimo zarasti v celoti (največ 2/3). Na ta način vzdržujemo ugodno stanje za rastlinstvo in živalstvo mlak. Čiščenje mlak bo v letu 2021 potekalo v času poletne presušitve, med avgustom in oktobrom.

Redna pozna košnja na območju sladkovodnega močvirja poteka po končani gnezditvi ptic. Po končani košnji se zaradi ohranjanja in oblikovanja primernih habitatov odstrani biomasa ter organski material deponira na prostoru za odlaganje in kompostiranje rastlinskega materiala. Hkrati poteka tudi odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov in mulčanje vegetacije na težko dostopnih predelih in vzdrževanje ograde z električnim pastirjem. Del sladkovodnega dela rezervata smo namenili razvoju oligotrofnih mokrotnih travišč. Paše na tem območju ni, saj bi pašna žival s teptanjem in selektivno pašo preprečevala razvoj travišča. Da bi proces spremembe pašnika v travnik potekal hitreje, bomo v letu 2021 nadaljevali z vnosom semen značilnih rastlinskih vrst za mokrotne travnike. Vnos semen gradnikov mokrotnih travnikov bo potekalo v več fazah in sicer: prvi vnos takoj po odstranjevanju biomase v avgustu, drugi vnos oktobra in zadnji v decembru. Semena so bila v letu 2020 nabrana na zaraščajočih mokrotnih travnikih v dolini Dragonje. Izjeme so rahlocvetna kukavica (*Orchis laxiflora*), velecvetni ralovec (*Serapias vomeracea*) in navadno bičevje (*Holoschoenus vulgaris*), ki so uvrščeni na Rdeči seznam RS. Ta semena smo nabrali na primerkih, ki rastejo znotraj NRŠZ. Proces transformacije pašnika v oligotrofni mokrotni travnik bo potekal od 5 do 10 let.

Upravljanje vodnih režimov poteka tako, da so po sezonah doseženi nivoji vode, primerni za gnezdeče, seleče se ali prezimujoče vrste ptic, ki hkrati podpirajo tudi prisotne ali razvijajoče se habitatne tipe in druge varovane vrste, npr. ozkega vrtenca (*Vertigo angustior*). Nivoji vode na območju sladkovodnega dela naravnega rezervata se zagotavljajo z dovajanjem sladke vode iz Rižane (Ara) prek dovodne zapornice ter odvajanjem vode na luško črpališče prek odvodne zapornice in sifona v jarek 11b zunaj rezervata, ki poteka čez območje GORC Sermin II. Vzdrževanje objektov za urejanje vodnega režima (zapornic, sifonov ...) in čiščenje jarkov v sladkovodnem delu rezervata potekata v skladu s Projektom o obratovanju in vzdrževanju (v nadaljevanju: POV; Inženiring za vode, 2007).

V letu 2020 smo se soočali s težavami pri zagotavljanju zadostnih količin sladke vode, saj količine sladke vode, ki so v strugo Are pritekale le preko kanala 22, niso zadoščale za upravljanje nivoja vode sladkovodnega dela naravnega rezervata v skladu z Načrtom upravljanja. Vzrok je bil v napaki na mehkem jezcu v Rižani in dotrajanem pragu na Ari, ki ne omogoča akumuliranja zadostnih količin sladke vode v sušnih mesecih.

V okviru Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe je bilo za leto 2020 predvideno tudi dokončanje sanacije in nadvišanja nasipa vzdolž desnega brega Are z vtiskanjem zagatnic. Prvotno načrtovana sredstva so bila, ob nastopu epidemije Covid-19, delno preusmerjena na financiranje drugih vsebinskih področij tako, da smo v letu 2020 ohranili le nadvišanje zaporničnega sistema na morskem kanalu, namesto nadvišanja desnega brega Are z vtiskanjem zagatnic pa smo v program uvrstili zamenjavo dotrajanega praga na Ari z zaporničnim sistemom.

Do konca leta 2020 smo v okviru podnebnih ukrepov nadaljevali z izvedbo aktivnosti, povezanih z zagotavljanjem poplavne varnosti sladkovodnega dela naravnega rezervata, ki je obsegala rekonstrukcijo in nadgradnjo dotrajanega praga na izlivnem delu Are z avtomatskim zaporničnim sistemom. V skladu s Projektno dokumentacijo za investicijsko vzdrževanje v javno korist na vodni infrastrukturi - Ara razbremenilnik Rižane, sanacija nasipa in rekonstrukcija praga (VGP Drava, oktober 2016) in tripartitno Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij zaradi sofinanciranja ukrepov NRŠZ – št. 35503-11/2020 (med DRSV, izvajalcem VGP DRAVA Ptuj d.o.o. in DOPPS), so bila dela zaključena 30.11.2020. Na tehničnem prevzemu izvedenih del na objektu z dne 11.12.2020 je bilo ugotovljeno, da so bila dela izvedena v pogodbenem roku ter skladno s projektno dokumentacijo. Novi zapornični sistem bo poleg povečanja poplavne varnosti omogočil tudi zagotavljanje stalne gladine vode v Ari in s tem napajanje sladkovodnega dela rezervata ter preprečeval vdor slane vode v gornji tok Are. V okviru izvedbe je bila postavljena tudi ribja steza, ki bo omogočala prehod vodnih organizmov skozi zapornično polje.

Učinkovito zagotavljanje poplavne varnosti sladkovodnega dela rezervata bo zaključeno šele po izvedbi 2. faze sanacije in nadvišanja nasipa vzdolž desnega brega Are z vtiskanjem zagatnic. Sanacijo nasipa vzdolž Are bomo v skladu z Izhodišči MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021 izvajali v drugi polovici leta. Z izvedbo dokončanja sanacije nasipa vzdolž desnega brega Are bo preprečeno pronicanje skozi nasip kakor tudi skozi temeljna tla po celotni dolžini struge Are. Z dokončanjem obnove nasipa bo poleg poplavne varnosti sladkovodnega dela rezervata zagotovljena tudi ustrezna poplavna varnost novozgrajenih objektov NR Škocjanski zatok in preprečena morebitna trajna škoda na objektih v primeru poplav.

Pri izvedbi aktivnosti je treba upoštevati usmeritve za ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje negativnih vplivov iz okolice Are kot tudi varstvene in razvojne usmeritve za področje kmetijstva v rezervatu, navedene v načrtu upravljanja.

Oštevilčevanje ciljev, nalog in aktivnosti v tem programu dela je usklajeno z Uredbo o načrtu upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (Uradni list RS, št. 102/15). Zato si v preglednicah 1-10 številčne oznake ne sledijo zvezno pri nalogah in aktivnostih, ki se v letu 2021 ne izvajajo in so zaradi tega iz programa dela izpuščene.

Preglednica 1: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 1

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
1.1. Upravljanje nivoja vode				
1.1.1. Spomladanski nivo	- €	PP 153238	-	nivo vode na koti -0,60 do -0,70m (april - julij)
1.1.2. Poletni nivo	- €	PP 153238	-	minimalna globina vode; izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)
1.1.3. Jesensko-zimski nivo	- €	PP 153238	-	maksimalna globina vode na koti -0,40 m (oktober - marec)

1.1.4. Polnjenje/ praznjenje sladkovodnega dela	- €	PP 153238	izvajalec VG službe	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja
1.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
1.2.2. Redno vzdrževanje zapornic in spremljevalnih struktur v skladu s POV	200,00 €	PP 153238	-	čiščenje vodnih nanosov na objektih (1x mesečno), mazanje vodil na zapornicah (1x letno)
1.2.3. Ostala popravila objektov za urejanje vodnega režima	7.127,00 €	PP 559 - SPS	-	po potrebi v primeru okvare na objektih/sanacija dovodne zapornice na sladkovodni del rezervata ter ostala popr. vodnogosp. infrastr.
1.3. Usmerjena paša				
1.3.1. Vzdrževanje pašne infrastrukture	200,00 €	PP 153238	-	pregled ograde z električnim pastirjem (1x mesečno) ter popravila ograde po potrebi
1.3.2. Košnja vegetacije pod ogrado z električnim pastirjem	50,00 €	PP 153238	-	strojna košnja (1x letno), ročna košnja (2x letno) oziroma po potrebi
1.3.3. Postavitev čredink	50,00 €	PP 153238	-	postavitev čredink po potrebi
1.3.7. Košnja in baliranje zunaj območja naravnega rezervata ter spravilo sena/ zimske krme za pašne živali	1.200,00 €	PP 153238	-	vsaj 2,5 ton krme
1.3.9. Nadzor pašnih živali, redna dnevna oskrba in dohranjevanje v zimskih mesecih	- €	PP 153238 / lastna dejavnost	-	okvirni obseg 90 dni po 3h/dan (zaposleni, prostovoljci)
1.3.10. Izvajanje letnega veterinarskega programa	1.500,00 €	PP 153238	podizvajalec	redno cepljenje 8 živali (1x letno), obrezovanje kopit pri konjih 6 živali (4x letno), preisk. krvi IAK 6 živali (1x letno), čipiranje 2 živali
1.3.11. Veterinarska oskrba živali	2.000,00 €	PP 153238	podizvajalec	pregled stanja pašne živine s strani usposobljenega veterinarja (po potrebi), operacija očesa 1 živali
1.3.12. Vodenje dokumentacije, registrov	- €	PP 153238	-	arhiv dokumentacije
1.4. Košnja in mulčanje vegetacije				
1.4.1. Odstranjevanje vegetacije jarkov	600,00 €	PP 153238	-	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m, odstranjevanje biomase po mulčanju jarkov v dolžini 2200 m
1.4.2. Mulčanje vegetacije na težko dostopnih in razgibanih predelih ter odstranjevanje biomase	1.000,00 €	PP 153238	-	15 ha
1.4.3. Pozna košnja s strižno kosilnico in odstranjevanje biomase z baliranjem na površinah mokrotnih pašnikov	500,00 €	PP 153238	-	2 ha
1.4.4. Ročna košnja na predelih, ki so nedostopni za traktor	100,00 €	PP 153238	-	1,5 ha

1.4.5. Vzpostavitev večje površine mokrotnih travnikov brez paše ter dosejevanje	1.000,00 €	PP 153238	zunani sodelavec - botanik	dosejevanje na 1 ha, omejitev paše vsaj na 2 ha
1.5. Obnova praga na Ari in nasipa vzdolž desnega brega Are				
1.5.2. Sodelovanje pri načrtovanju in sanaciji nasipa na desnem delu Are (nadvišanje)	248.150,00 €	PP 559 - SPS	DRSV, izvajalec javne službe, nadzori, koordinator za VZD	sanacija in nadvišanje nasipa v dolžini nasipa 280 m (druga faza), po noveliranem PZI
1.6. Vzdrževanje mlak in površin ob krožni učni poti				
1.6.1. Čiščenje mlak in odstranjevanje vegetacije	100,00 €	PP 153238	zun. sodelavec - botanik	10 mlak oziroma 0,02 ha
1.6.2. Mulčanje jarkov	50,00 €	PP 153238	-	700 m
1.6.3. Mulčanje 1 m pasu ob učni poti*	50,00 €	PP 153238	-	2600 m
1.6.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	1.500,00 €	PP 559 - SPS	zunani sodelavec - botanik	150 dreves/ grmovnic - odstranjevanje zarasti ob strugi Are v dolžini 700 m ter 350 dreves/grmovnic - odstranjevanje zarasti na otočku izlivnega dela Are
1.6.5. Dosejevanje grmovnic po potrebi	1.000,00 €	PP 559 - SPS	zunani sodelavec - botanik	zasaditev območja z domorodnimi grmovnimi in drevesnimi vrstami, zasenčenje rastišč tujerodnih rast. vrst in preprečitev razširjanja po predhodni selektivni odstranitvi japonske kaline, japonskega kosteničevja, verlotovega pelina in lovrikovca
1.7. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
1.7.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	9.950,00 €	PP 559 - SPS	zunani sodelavec – botanik, podizvajalec	odstranjevanje in preprečitev razširjanja amorfe in robinije na predvidenih ploskvah: odstranjevanje nadzemnih in podzemnih delov rastlin, zasenčenje, drobljenje in kompostiranje biomase, nakup orodja in zaščitne opreme
1.7.3. Izlov zapuščenih domačih živali ter obveščanje ali odvoz v zavetišče ali pristojno vet.org.	-	PP 153238	-	po potrebi
1.7.4 Aktivnosti za omejevanje plenilcev in drugih vrst, ki s plenjenjem ali tekmovalnostjo negativno vplivajo na ciljne vrste	- €	PP 153238	-	po potrebi
1.8. Redno vzdrževanje kmetijske mehanizacije				

1.8.1. Redno servisiranje traktorja in kmetijskih priključkov	1.000,00 €	PP 153238	-	redni servis (1x letno), manjša popravila (po potrebi), vzdrževanje in podmazovanje kmetijskih priključkov in opreme
1.8.2. Registracije in zavarovanja	1.500,00 €	PP 153238	-	podaljšano prometno dovoljenje za traktor ter zavarovanje in registracija el. delovnega vozila
1.8.3. Najem vozila za prevoz sena	200,00 €	PP 153238	-	3 do 4x letno
1.8.5. Nabava orodja in potrošnega materiala potrebnega za vzdrževanje kmetijske mehanizacije	100,00 €	PP 153238	-	okvirno 10 kosov, zaščitna obleka za delo z motorno žago
SKUPAJ	279.127,00 €			

Cilj 2: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst je ključnega pomena ustrezno upravljanje vodnega režima v laguni Škocjanskega zatoka. Upravljanje vodne gladine v laguni poteka s pomočjo samodejnega zaporničnega sistema na morskem kanalu, ki laguno povezuje z morjem, in dveh vodomernih jaškov, ki sta postavljena v laguni in na morskem kanalu. Vodni režim na območju brakičnega dela naravnega rezervata, ki je bil na podlagi upravljavskih izkušenj vzpostavljen v preteklih letih, deluje na ta način:

- med jesensko selitvijo, prezimovanjem in spomladansko selitvijo ptic je zapornica odprta; v tem obdobju, ki okvirno traja od sredine avgusta do konca marca, se laguna polni in prazni glede na naravni cikel plimovanja;
- v gnezditvenem obdobju se vključi samodejni režim delovanja zapornice, ki med plimo omogoča nadzorovano polnjenje in med oseko praznjenje lagune do programske določene kot, s čimer je ob plimi onemogočena preplavitev gnezdišč in popolna izsušitev lagune ob velikih osekah.

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst bomo tudi v letu 2021 nadaljevali z utečenim upravljanjem vodnega režima v laguni Škocjanskega zatoka. Po izvedeni avtomatizaciji zapornice in povezavi na Centralni nadzorni sistem (CNS) v začetku aprila vključi samodejni režim delovanja z nastavitvijo najvišjega in najnižjega vodostaja v brakični laguni. Sistem deluje brezhibno; spremljanje stanja pa je s pomočjo programske aplikacije, ki omogoča tudi grafični prikaz spreminjanja vodnih nivojev in zgodovine dogodkov preko CNS, učinkovitejše. Hkrati nam omogoča tudi učinkovitejše ukrepanje ob izrednih dogodkih kot so spomladanske nevihte in visoke plime, saj je sistem povezan tudi z vodomerno sondo in avtomatskim zaporničnim sistemom rekonstruiranega praga na Ari. Upravljanje zaporničnega sistema na morskem kanalu poteka v skladu s Projektom o obratovanju in vzdrževanju (Inženiring za vode, 2007) in navodili za vzdrževanje kotalne zapornice Zapornični objekt – hidromehanska oprema POV – P128HO (Birometal projektiranje, razvoj in inženiring, d. o. o., 2007).

V letu 2021 bomo, v sodelovanju DRSV, izvajalcem javne vodnogospodarske službe VGP DRAVA Ptuj d.o.o. ter lokalnimi deležniki, pristopili k izdelavi načrta upravljanja zaporničnega sistema pri Turku na Rižani ter avtomatskih zapornic na Ari in morskem kanalu. Skladno s sprejetim načrtom upravljanja v letu 2021 načrtujemo tudi optimizacijo in nadgradnjo programske opreme zaporničnih sistemov, ki so pomembni za stalen nadzor nad vodostajem brakičnega dela rezervata, ki je izjemnega pomena za zagotavljanje ugodnega ohranitvenega stanja gnezdečih populacij vodnih in močvirskih ptic.

Do konca leta 2020 smo v okviru podnebnih ukrepov, financiranih iz sredstev Sklada za podnebne spremembe, nadaljevali z izvedbo aktivnosti, povezanih z zagotavljanjem poplavne varnosti in

zagotavljanja ustreznih vodnih režimov brakičnega dela naravnega rezervata, ki je obsegala nadvišanje zaporničnega sistema na morskem kanalu za 1 meter. V skladu s projektno dokumentacijo za nadvišanje zapornice na morskem kanalu in tripartitno Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij zaradi sofinanciranja ukrepov NRŠZ – št. 35503-11/2020 (med DRSV, izvajalcem VGP DRAVA Ptuj d.o.o. in DOPPS), so bila dela zaključena 30.11.2020. Na tehničnem prevzemu izvedenih del na objektu z dne 11.12.2020 je bilo ugotovljeno, da so bila dela izvedena v pogodbenem roku ter skladno s projektno dokumentacijo. Ukrep bo olajšal upravljanje z vodostajem lagunarnega dela rezervata v gnezditvenem obdobju ter dolgoročno prispeval k poplavni varnosti območja zaradi dvigovanja morske gladine ter varovanju območja v primeru potencialne nevarnosti izlitja nevarnih snovi v okolici.

V letu 2020 je bila načrtovana tudi priprava projektne dokumentacije za začetek del in pripravljala dela za dodatne ureditve habitatov v brakični laguni. Na Oddelku za podnebne spremembe (MOP) smo preverili možnost financiranja za izvedbo navedenih ukrepov v letu 2020 in dobili negativni odgovor. V letu 2021 bomo nadaljevali s pripravo projektne dokumentacije za dodatne ureditve habitatov lagunarnega dela naravnega rezervata. Zaradi ogroženosti in obvladovanja vplivov, ki jo varovanim habitatom in vrstam brakičnega dela naravnega rezervata prinašajo podnebne spremembe bomo izvedbo ukrepa predlagali za vključitev in financiranje iz sredstev programa Sklada za podnebne spremembe v letu 2022. Hkrati bomo nadaljevali tudi z iskanjem alternativnih virov za izvedbo tega nujnega ukrepa.

Ob izlivnem delu Are je manjše rastišče obmorskega lanu (*Linum maritimum*). Nadaljevali bomo z ročnim odstranjevanjem mladih poganjkov navadne amorfe. S tem ukrepom, ki ga izvajamo 1x mesečno, izčrpamo invazivno amorfo in ustvarjamo primerno rastišče za širjenje obstoječe populacije obmorskega lanu. Na izbranih mestih v laguni bomo nadaljevali z vnosom semen obmorskega ločja (*Juncus maritimus*) ter z odstranjevanjem prevladujočega trsta izboljšali rastiščne pogoje za obmorsko trirogiljo (*Triglochin maritimum*), ki je bila na tem območju najdena v preteklosti.

V letu 2021 bomo nadaljevali z izvedbo ukrepov povezanih s problematiko preprečevanja motenj in ureditve vstopnih točk, učne poti in površin pod ankaransko vpadnico. Površine v naravnem rezervatu, ki mejijo na ankaransko vpadnico, pomenijo stično območje med rezervatom in mestom Koper. Območje je tamponski pas, ki naj bi čim bolj nevtraliziral negativne vplive prometa, drugih urbanih pritiskov in prisotnosti ljudi na rezervat.

Območje pod ankaransko vpadnico je bilo preraščeno s tujerodnimi rastlinskimi vrstami. V letu 2021 bomo, v okviru obvladovanja širjenja invazivnih rastlinskih vrst v rezervatu, nadaljevali s strojnim čiščenjem nadzemnih in podzemnih delov navadne amorfe, navadne robinije in navadne kanele ter ročnim odstranjevanjem verlotovega pelina (*Artemisia verlotiorum*), laške repe (*Helianthus tuberosus*) in drugih invazivk. Hkrati bomo izvajali tudi aktivnosti za vzpostavitev večje odprte travnate površine. S strojnim odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst in čiščenjem zarasti bomo pripravili teren za vnos semen gradnikov polsuhih oligotrofnih travnikov ter začeli z vzpostavljanjem 0,4 ha novih travnatih površin, saj je tovrstnih rastišč v neposredni okolici rezervata izjemno malo. Razvijejo se na nekoliko globljih, zmerno vlažnih in mestoma zakisanih tleh. Na pionirskih travnikih bo potrebno v prvih dveh letih opraviti čistilno košnjo tri do štirikrat letno z odstranitvijo pokošene biomase. Po vsaki odstranitvi pokošene biomase sledi vnos semen izbranih vrst. Ko se pionirski travnik izčrpa s hranili, bo potrebno kositi le eno do dvakrat letno – prvič v juniju in drugič po potrebi v oktobru. V sušnih letih druga košnja ni potrebna. Proces vzpostavitve tovrstnih travnišč iz prej motenih tal, preraščenih z invazivkami je večleten, zato bomo z vnosom semen in rastlin ter pozno košnjo obravnavanega območja nadaljevali tudi v prihodnje. Tako se bo v relativno kratkem času površina, ki je bila povsem preraščena s tujerodnimi rastlinskimi vrstami, spremenila v pester in cvetoč travnik.

Načrtovani ukrepi odstranjevanja in preprečevanje ter obvladovanje razširjanja tujerodnih vrst rastlin v letu 2021:

- čiščenje vegetacije in strojno odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst ter priprava terena za vnos semen,
- ročno odstranjevanje mladih poganjkov tujerodnih rastlinskih vrst,
- redno čiščenje zarasti okoli zasajenih rastlin,
- košnja in odstranitev biomase (3 do 4 krat),
- vnos semen po odstranitvi biomase,
- zasaditev in ureditev območja na izlivnem delu Badaševice.

V aprilu 2020 smo izvedli čiščenje smeti na gnezditvenih otočkih znotraj lagunarnega dela rezervata. Poleg rednega tedenskega čiščenja smeti na območju pod Ankaransko cesto smo organizirali tudi čiščenje morskih nanosov in ostalih smeti na robovih lagunarnega dela rezervata, ki smo jih v aprilu 2020 izvedli ob pomoči prostovoljcev.

Na območju bomo v okviru naravovarstvenega nadzora izvajali redne obhode, tedensko odstranjevali smeti ter izvedli čiščenje smeti na gnezditvenih otočkih znotraj lagunarnega dela rezervata. Ob pomoči prostovoljcev bomo tudi v letu 2021 organizirali, zdaj že tradicionalno, čiščenje morskih nanosov in odpadkov na robovih brakičnega dela rezervata.

Preglednica 2: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 2

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
2.1 Upravljanje nivoja vode				
2.1.1. Nivoji v gnezditvenem obdobju	150,00 €	PP 153238	-	avtomatski režim: polnjenje lagune do kote +0,30 m, praznjenje lagune ob oseki do kote +0,20 m (april-avgust)
2.1.2. Nivoji vode v ostalih obdobjih	150,00 €	PP 153238	-	avtomatski režim (marec-april): polnjenje do kote +0,45 m, praznjenje enako kot v gnezditvi, ročni način delovanja – zapornica odprta: laguna se polni in prazni po naravnih ciklikih
2.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
2.2.3. Redno vzdrževanje avtomatske zapornice na morskem kanalu v skladu s POV	100,00 €	PP 153238	-	1x letno
2.2.4. Ostala popravila objektov za urejanje vodnega režima	- €	PP 153238	-	po potrebi
2.3. Vzdrževanje lagunskih elementov				
2.3.1. Čiščenje sekundarnih kanalov in nadvišanje gnezditvenih otočkov	- €	PP 559 – SPS / projektno	-	nadaljevanje aktivnosti za pridobitev finančnih sredstev za izvedbo, priprava predloga za financiranje iz Sredstev sklada za podnebne spremembe v letu 2022

2.3.2. Čiščenje morskih nanosov in ostalih smeti znotraj lagunskega dela rezervata	200,00 €	PP 153238	prostovoljci	čiščenje morskih nanosov na površini 50000 m ² (1x letno)
2.4. Preprečitev motenj ter potencialne akt. za omejevanje morskih tujerodnih org. in domorodnih vrst plenilcev				
2.4.1. Zasaditev območja pod ankaransko vpadnico	6.000,00 € (od tega 2.000,00 € za delo botanika in 4.000,00 € za najem bagra)	PP 559 - SPS	zunanji sodelavec - botanik	selektivno odstranjevanje ter strojni izkop podzemnih delov tujerodnih rast. vrst ter vzpostavitev ustreznih pogojev za razvoj submediteranskega polsuhega travnika s toploljubnimi grmovnimi in drevesnimi vrstami
2.4.2. Zasaditev in ureditev območja na izlivnem delu Badaševice	1.000,00 €	PP 559 - SPS	zunanji sodelavec - botanik	ročno selektivno odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst, vnos semen in rastlin
2.4.5. Akt. za omejevanje domorodnih vrst plenilcev v primerih, da s plenjenjem ali kompeticijo negativno vplivajo na ciljne vrste (po potrebi)	- €	PP 153238 / projektno/ lastna dejavnost	-	testiranje ukrepov za omejevanje predacije rumenonogih galebov s postavitvijo plastičnih maket galebov na gnezdišča
2.5. Vzdrževanje vegetacije na območju med ankaransko vpadnico in robnimi habitati				
2.5.1. Priprava načrta ter vzpostavitev poznega mulčanja območja	1.000,00 €	PP 559 - SPS	-	večkratno mulčanje in košnja območja z odstranjevanjem biomase pod ankaransko vpadnico ter dodatne zasaditve s toploljubnimi drevesnimi in grmovnimi vrstami
2.5.2. Dosajevanje grmovnic na zastiralnem nasipu vzdolž ankaranske vpadnice	500,00 €	PP 153238	-	dosaditve na ostalih delih nasipa ter postavitve ovir za preprečevanje prehoda na zastiralne nasipe
2.5.3. Mulčanje 1 m pasu ob učni poti	100,00 €	PP 153238	-	650 m
2.5.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	(skupna izvedba z akt. 2.4.1.)	PP 153238	zunanji sodelavec - botanik	30 do 50 dreves in grmov
2.6. Inicialno dosajevanje pomembnih vrst slanuš				
2.6.1. Dosajevanje morskega lanu s semeni, nabranimi pri Sv. Nikolaju	250,00 €	PP 559 - SPS	zunanji sodelavec - botanik	vsaj 1 sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter zarasti
2.6.2. Dosajevanje morskega ločkovja na izbrana mesta v laguni	250,00 €	PP 559 - SPS	zunanji sodelavec - botanik	vsaj 1 sejanje ter vzdrževanje obstoječega rastišča s pozno košnjo in odstranjevanjem biomase ter zarasti

2.6.3. Dosajevanje drugih vrst po navodilih botanikov (po potrebi)	500,00 €	PP 153238	zunanji sodelavec - botanik	odstranjevanje prevladujočega trsta in vzpostavitev rastišča za obmorsko trirogljo
SKUPAJ	10.200,00 €			

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca

V 2021 bomo nadaljevali z upravljanjem zapornice na jarku, ki območje Jezerca povezuje z laguno NRŠZ. S tem se ohranja sladkovodni značaj območja s sestoji obrežnega trstičja ter vzdržujejo primerna življenjska okolja za ohranjanje in povečanje populacije močvirske sklednice.

V letu 2020 smo izvedli tako preventivne ukrepe kot tudi ukrepe za obvladovanje okrasne gizdavke v NRŠZ. Območje rezervata je bilo namreč opredeljeno kot prednostno območje za izvajanje posegov v populacijo okrasne sklednice. Od sredine aprila do novembra 2020 smo z metodo lova z vodno pastjo ujeli 161 osebkov okrasnih gizdavn, in sicer 149 rdečevratk in 6 rumenovratk. Nekaj ujetih osebkov in sicer 6, ni imelo znakov značilnih za eno ali drugo podvrsto. Najverjetneje gre za križance obeh podvrst, pri nekaterih zelo verjetno tudi križance s tretjo podvrsto t.i. tenesejevo rdečevratko (*T. s. troostii*). Za izboljšanje ohranitvenega stanja močvirske sklednice bodo ukrepi tudi v letu 2021 usmerjeni v izlov čim večjega števila osebkov tujerodne okrasne gizdavke ter preprečevanju razmnoževanja le-teh na območju Jezerca. Poleg izlova bomo v okviru terenskega dela iskali tudi potencialna območja gnezditve okrasnih gizdavn kot tudi nameravamo ugotoviti in določiti potencialna območja gnezdenja okrasne gizdavke v rezervatu. Predvidena je uporaba dveh foto-pasti, s katerima bomo preverili dosedanje potencialne lokacije in tako z gotovostjo potrdili gnezdišča okrasnih gizdavn. Vsa najdena gnezda bomo odstranili.

Tudi v letu 2021 je eden izmed glavnih ciljev ozaveščanje o problematiki tujerodnih vrst želv. V ta namen smo že izdali zgibanko z opisom želv iz NRŠZ, v kateri smo na nazoren in zabaven način širši javnosti predstavili problematiko vnosa in širjenja tujerodnih vrst ter rešitve za preprečevanje in obvladovanje tovrstne problematike. Še naprej bomo v okviru vodenih ogledov izvajali kratka predavanja o problematiki tujerodnih invazivnih vrst želv za različne starostne skupine.

V skladu z Izhodišči MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021 bomo za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, financiranim iz programa SPS, izvajanje ukrepa razširili na celotno območje sladkovodnega dela rezervata. V letu 2021 bomo nadaljevali tudi z izvajanjem odstranjevanja tujerodnih rastlinskih vrst in izvedbo aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih grmovnih in drevesnih vrst.

Med nujne ukrepe izvajanja naravovarstvenega nadzora v letu 2021 uvrščamo predvsem opustitev vrtičarske dejavnosti, odstranitev vse vrtičarske infrastrukture in prenehanje hranjenja in nudenja zatočišča domačim živalim znotraj meja rezervata. Večina oseb, ki trenutno obdelujejo manjše površine v ZO, se ni odzvala na ustno in pisno opozorilo naravovarstvenih nadzornikov, zato smo podali prijavo na IRSOP. Obravnavo pričakujemo v letu 2021. Ključnega pomena za vzpostavitev ugodnega ohranitvenega stanja območja sta tudi nadaljevanje sodelovanja z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja območja s Škocjanskega hriba. S sodelovanjem s strokovnimi službami MOK bomo nadaljevali tudi v letu 2021.

Preglednica 3: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 3

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
3.1 Upravljanje nivoja vode				
3.1.1. Vzdrževanje preliva vode iz Jezerca v laguno za regulacijo vodnih nivojev in zagotavljanje sladkovodnega značaja	- €	PP 153238	-	1 x letno pregled in vzdrževanje preliva
3.2. Preprečevanje motenj in negativnih vplivov iz okolice				
3.2.1. Komunikacija z vrtičkarji za prenehanje vrtičkarske dejavnosti na območju Jezerca	- €	PP 153238	pristojne inšpekcijske službe	v primeru neupoštevanja pisnega obvestila o prenehanju opravljanja vrtičkarske dejavnosti znotraj mej NRŠZ izdaja odločbe, izrekanje glob in nadaljevanje postopkov
3.2.2. Odstranitev vse vrtičkarske infrastrukture	- €	lastna dejavnost	pristojne inšpekcijske službe	sodelovanje s pristojnimi inšp. službami za odstranitev infrastrukture
3.2.4. Sodelovanje z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja Jezerca (Škocjanski hrib)	- €	PP 153238	-	redna komunikacija z MOK in pristojnimi inšpekcijami
3.3. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
3.3.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	4.000,00 € (od tega 2.000,00 € za najem bagra in 2.000,00 € za delo botanika)	PP 559 - SPS	zunani sodelavec - botanik	strojno odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst, zasaditev območja z domorodnimi grmovnimi in drevesnimi vrstami, zasenčenje rastišč tujerodnih rast. vrst in preprečitev razširjanja po predhodni selektivni odstranitvi japonske kaline, japonskega kosteničevja, verlotovega pelina in lovrikovca
3.3.2. Izlov in odstranitev tujerodnih vrst želv v kontrolirano okolje	5.000,00 € (od tega 2.000,00 € material ter 3.000,00 € evtanazija)	PP 559 - SPS	prostovoljci	nabava opreme in vab za izlov, odstranjevanje in evtanazija vsaj 150 osebkov okrasnih gizdavk, nabava opreme za foto pasti, iskanje gnezd in odstranjevanje jajc, ozaveščanje javnosti
3.3.3. Komunikacija z vrtičkarji za odstranitev domačih živali z območja Jezerca	- €	PP 153238	-	št. komunikacij po potrebi, ob neupoštevanju izrekanje glob
3.4. Upravljanje vegetacije				
3.4.2. Dosajevanje grmovnic po potrebi	- €	PP 153238	zunani sodelavec - botanik	zasaditev vrbovja (po potrebi)
3.4.3. Čiščenje vegetacije na obrežju Jezerca (ustvarjanje golih površin za močvirsko sklednico)	(skupna izvedba z akt. 3.3.1.)	PP 153238	zunani sodelavec - botanik	čiščenje obrežne vegetacije in ustvarjanje golih površin za močvirsko sklednico – ukrep bo potekal hkrati z aktivnostjo 3.4.2.
SKUPAJ	9.000,00 €			

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja južno od izliva Badaševice

Na rednih obhodi naravovarstvenih nadzornikov je bilo ugotovljeno, da je nelegalno zatočišče domačih živali na tem območju opuščeno. V letu 2020 smo stanje obravnavanega območja spremljali vsaj enkrat mesečno in mačk nismo več opazili, zato nadaljevanje sodelovanja z Mestno občino Koper, VURS ter Obalnim društvom proti mučenju živali za odstranitev neuradnega zatočišča oziroma preselitev teh mačk v primeren azil ni več potrebno. Z rednimi obhodi bomo v okviru nadzorne službe nadaljevali tudi v letu 2021.

Za odkup zemljišča v lasti Telekom Slovenije (nova parcelna številka 3884/18, k.o. 2604 Bertoki), ki je bilo z Uredbo o naravnem rezervatu leta 2013 vključeno v meje zavarovanega območja, je bilo v letu 2020, na proračunski postavki 160373 Stvarno premoženje - sredstva kupnine od prodaje državnega premoženja, NRP 2550-20-0005 Odkup zemljišča v NRŠZ, zagotovljenih 16.000,00 €.

Z namenom odkupa vodnih zemljišč, ki ležijo na območju NRŠZ (prodajalec: Telekom, kupec: Republika Slovenija), je v letu 2019 prišlo do razparcelacije zemljišča št. 3884/3 v k. o. 2604 Bertoki v izmeri 8574 m². Nastala je nova parcela št. 3884/18 v izmeri 3583 m². V letu 2018 je bila narejena cenitev predmetnega zemljišča, ki je bilo takrat še del parcele s številko 3884/3 (Franc Plazar, sodni izvedenec za gradbeništvo). Pri odmeri zemljišč za namen odkupa, ki jo je izvedlo podjetje GEMAR d. o. o. je bilo ugotovljeno, da je vodnih zemljišč v naravi 3585 m².

Lastnik zemljišča Telekom Slovenije d.d. je na MOP dne 18.11.2020 na podlagi določil Zakona o ohranjanju narave posredoval Ponudbo za prodajo zemljišča, parc. šz. 3884/18, k.o. Bertoki, na zavarovanem območju, ki se nahaja na zavarovanem območju »Naravni rezervat Škocjanski zatok« v Mestni občini Koper, v višini 14.340,00 €. V osnutku kupoprodajne pogodbe z dne 12. 11. 2020 je bilo navedeno, da je predmetno zemljišče po osnovni namenski rabi vodno zemljišče. Iz potrdila o namenski rabi zemljišča Mestne občine Koper št. 3502-2449/2020-2 z dne 23. 10. 2020, ki je bilo priloženo ponudbi, pa izhaja, da gre za stavbno zemljišče (območje centralnih dejavnosti), čeprav je v naravi vodno zemljišče na območju NRŠZ. Enak podatek je tudi na prostorskem portalu Prostor (GURS). Iz odgovora Oddelka za prostorsko načrtovanje in urejanje prostora pri MOK z dne 3. 12. 2020, ki nam je bil s strani ARSO posredovan v vednost sledi, **da namenska raba obravnavne parcele tudi v novem prostorskem načrtu Mestne občine Koper, ki je predviden za leto 2021, ne bo sledila dejanski rabi.**

Zaradi zgoraj navedenega je Telekom Slovenije umaknil ponudbo za prodajo zemljišča, parc. šz. 3884/18, k.o. Bertoki, ki se nahaja znotraj mej NRŠZ. Ob javni razgrnitvi novega prostorskega načrta MOK, ki je predvidena v letu 2021 bomo glede dejanske in namenske rabe zemljišča, parc. šz. 3884/18, k.o. Bertoki, podali pripombe zato predlagamo, da se sredstva za odkup obravnavanega zemljišča prenesejo v leto 2021.

Preglednica 4: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 4

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
4.3. Odkup zemljišč na območju sladkovodnega močvirja pri Telekomu				
4.3.2. Sodelovanje pri odkupih zemljišč od lastnikov, ki so temu naklonjeni (npr. Telekom), s strani države	16.000,00 €	PP 160373 - Stvarno premoženje za odkupe zemljišč	MOP / ARSO	odkup parcele št. 3884/18, k.o. Bertoki, vpis lastništva RS v ZK
SKUPAJ	16.000,00 €			

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Ugotovitve dolgoročnega izvajanja monitoringa so najboljša povratna informacija o uspešnosti sanacijskih in renaturacijskih ukrepov ter upravljanja naravnega rezervata. Dosedanje spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti NRŠZ je večinoma pokazalo ugodne rezultate, ki so posledica obnove (sanacije in renaturacije) območja ter ustreznega upravljanja v preteklih letih. Za doseganje cilja 5 v letu 2021 skladno z načrtom upravljanja načrtujemo:

1. nadaljevanje rednega spremljanja stanja habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata s hkratnim monitoringom razširjenosti tujerodnih vrst,
2. redno spremljanje stanja ptic po ustaljeni metodologiji ter v skladu s protokolom spremljanja stanja in varstva biotske raznovrstnosti (tedenski popisi celotnega območja, dnevni popisi, kartirni popisi gnezdičk, posebni popisi) z rednim vnosom podatkov, njihovo digitalizacijo in obdelavo ter pripravo upravljaljskih izhodišč in ustreznih objav,
3. spremljanje stanja in nadaljevanje inventarizacije najpomembnejših skupin (herpetofavna s poudarkom na močvirski sklednici, metulji, ozki vrtenec, netopirji) bomo delno izvajali v okviru naravovarstvenega nadzora ter z vključevanjem prostovoljcev DOPPS. Na vključevanju prostovoljcev temelji tudi del metode za monitoring živega sveta, ki je bil v letu 2019 in 2020 izveden v okviru projekta IMPRECO, kjer so bile izbrane: 4 vrste ptic, ki na območju rezervata gnezdijo (navadna čigra, polojnik, čapljica, mokož), 2 vrsti plazilcev (močvirska sklednica in primorska kuščarica), 2 vrsti dvoživk (zelena rega in navadni pupek), 1 vrsta metulja - cinobrasti medvedek ter kopenski polž ozki vrtenec. V kolikor bo mogoče, bomo monitoring v taki obliki nadaljevali tudi v letu 2021.
4. spremljanje stanja in številčnosti plenilcev in tujerodnih vrst živali na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice,
5. spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode, sodelovanje z ARSO in Direkcijo RS za vode pri spremljanju zahtevnih parametrov kakovosti vode (v kolikor se bo monitoring z njihove strani nadaljeval tudi v letu 2021), spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latah in mareografu za namene sprotnih prilagoditev upravljanja ter priprava ustreznih objav,
6. izvedba monitoringa ihtiofavne v laguni in monitoringa kačjih pastirjev (v kolikor bodo zagotovljena finančna sredstva).

Preglednica 5: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 5

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
5.1 Redni monitoring				
5.1.1. Nabava opreme za monitoring	600,00 €	PP 153238 / projektno	-	nabava GPS za potrebe monitoringa (aparati in kartne podlage)
5.1.2. Monitoring ptic	- €	PP 153238	-	52 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdičk, 3 do 4 posebni popisi gnezdičk s kanujem (obročkanje mladičev gnezdičk v laguni), 2 do 3 dnevi spremljanja stanja selivk z obročkanjem
5.1.3. Monitoring herpetofavne	- €	PP / lastna dejavnost	prostovoljci	vsaj 3 popisi, beleženje naključnih opazovanj/ 1 poročilo

5.1.4. Monitoring favne kačjih pastirjev	3.500,00 €	PP / projektno	zunanj strokovnjaki	izvedeni 3 popisi/ 1 poročilo
5.1.5. Monitoring zelene krastače	- €	PP / projektno	-	naključna opazovanja in beleženje podatkov
5.1.6. Monitoring močvirske sklednice	- €	PP / projektno	-	spremljanje stanja ob izlovu tujerodnih vrst želv v obdobju od marca do novembra
5.1.8. Monitoring ihtiofavne v laguni(stalna ribja favna in dnevno/nočni in sezonski migranti)	6.900,00 €	PP / projektno	zunanj strokovnjaki	monitoring ihtiofavne v laguni/ terensko delo, vzorčevanja, 1 poročilo
5.1.9. Monitoring metuljev in nadaljevanje inventarizacije	-	lastna dejavnost	nadzor strokovnjaka pri popisu metuljev	vsaj 4 popisi dnevnih metuljev po metodologiji/ 1 poročilo
5.1.11. Monitoring ozkega vrtenca	200,00 €	lastna dejavnost	nadzor strokovnjaka	vzorčenje ozkega vrtenca 1-3x letno in nadzor strokovnjaka
5.1.12. Monitoring netopirjev	200,00 €	PP 153238	nadzor strokovnjaka	3 popisi netopirjev z ultrazvočnim mikrofonom in detektorjem od aprila do oktobra
5.1.13 Spremljanje stanja in številčnosti tujerodnih vrst živali na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	- €	PP /lastna dejavnost	-	sprotno beleženje opažanj
5.1.14 Spremljanje stanja in številčnosti plenilcev na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	- €	PP / lastna dejavnost	-	sprotno beleženje opažanj
5.2. Kartiranje habitatnih tipov in monitoring tujerodnih vrst rastlin				
5.2.1. Kartiranje sladkovodnih habitatnih tipov	1.500,00 €	PP 153238	zunanj sodelavec - botanik	1x kartiranje na celotnem območju sladkovodnega dela NRŠZ/ ca 25 ha/ 1 poročilo
5.2.4 Monitoring razširjenosti tujerodnih vrst rastlin	- €	PP 153238	zunanj sodelavec - botanik	sprotno spremljanje ob kartiranju in dosajevanju
5.3. Raziskave stanja NV in biotske raznovrstnosti				
5.3.3 Spremljanje stanja NV z ovrednotenjem podatkov, zbranih v okviru drugih nalog in aktivnosti v okviru cilja 5	- €	PP 153238	ZRSVN	1 ocena stanja NV/ posodobitev
5.4. Upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ				
5.4.1. Redni vnos in digitalizacija podatkov	30,00 €	PP 153238	-	52 tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk
5.4.2. Obdelave podatkov	- €	PP 153238	-	obdelani vsi podatki
5.4.3. Priprava upravljaljskih izhodišč	- €	PP 153238	-	po potrebi (v primeru sprememb)
5.4.4. Priprava poročil in člankov, objav na spletu	- €	PP 153238	-	vsaj 1 objava
5.5. Spremljanje kakovosti in nivojev vode				
5.5.1. Spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode	250,00 €	PP 153238	-	12 popisov/ 1 poročilo, nakup tekočin za umerjanje aparata

5.5.2. Sodelovanje z ARSO pri spremljanju zahtevnih parametrov kakovosti vode	- €	ARSO	ARSO	12 popisov/ 1 poročilo (pogojno, ARSO-državni monitoring)
5.5.4 Spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latak in mareografu	- €	PP 153238	-	redno spremljanje ob terenskih obhodih nadzornikov in ostalih zaposlenih
5.6. Priprava poročil o stanju NRŠZ				
5.6.1. Priprava poročil o aktivnostih, ki jih izvaja upravljavec	- €	PP 153238	-	1 poročilo
5.6.2. Pregled poročil podizvajalcev monitoringa in raziskav in vključevanje njihovih rezultatov in priporočil v nadaljnje upravljanje	- €	PP 153238	-	pregled poročil glede na izvedene monitoringe
SKUPAJ	13.180,00 €			

Cilj 6: Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

V okviru cilja 6 so vključene naloge sodelovalne narave, s katerimi bomo poskušali spodbujati pozitivne okoljske spremembe v lokalnem okolju z izvajanjem različnih aktivnosti za njihovo doseganje in z vključevanjem večjega števila različnih deležnikov (tako javnih kot zasebnih), saj izvedba omenjenih aktivnosti zahteva širšo družbeno soglasje. Lokacija ZO v urbanem okolju v določenih segmentih pomeni njegovo prednost, vsekakor pa to ne velja za izpostavljenost negativnim urbanim vplivom. Med temi izstopajo onesnaženje vodnih virov, s katerimi se napaja naravni rezervat, kot tudi negativni vplivi hrupa in svetlobnega onesnaževanja. Vse to zahteva formalizacijo ustreznih načinov delovanja s sprejetjem poslovnikov oziroma načrtov ukrepanja, od katerih so nekateri že v celoti usklajeni in sprejeti, kot je Načrt ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice, drugi pa so še vedno v fazi usklajevanja (Poslovník o pretokih vode po levem razbremenilniku Rižane – Ari). V letu 2021 bomo nadaljevali z delom za dokončno formalizacijo vseh poslovnikov oz. protokolov ter nadaljevali tudi s sodelovanjem s pristojno inšpekcijo in MO Koper pri reševanju virov ogrožanja na meji in v vplivnem pasu ZO.

Na področju varstva pred hrupom in izgradnje protihrupne ograje ter varovalnega nasipa vzdolž bertoške vpadnice bomo nadaljevali sodelovanje z MO Koper in drugimi akterji pri izgradnji drugega pasu bertoške vpadnice (v zvezi s tem je bil 22.3.2019 izveden terenski ogled s strani organizacije Epi Spektrum d.o.o. iz Maribora po naročilu MO Koper z namenom določitve ukrepov za dodatno zaščito bivalnih prostorov pred hrupom zaradi razširitve Bertoške vpadnice v štiripasovnico).

Preglednica 6: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 6

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
6.1 Zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti				
6.1.1. Sodelovanje z ARSO in lokalnimi akterji za pospešitev sprejema protokola pretokov vode po Ari za celoletno obdobje s sistemom obveščanja	- €	PP 153238	-	sprejet pisni protokol
6.1.2. Redno usklajevanje med izvajanjem protokola z izvajalcem javne VG službe/ rečnim nadzornikom in drugimi odjemalci	- €	PP 153238	-	redne komunikacije ob spremembah režima
6.1.3. Sodelovanje s SVOM, Luko Koper in ostalimi lokalnimi akterji v smeri preprečevanja vpliva potencialnih onesnaženj v pristanišču na akvatorij Škocjanskega zatoka	- €	PP 153238	SVOM, Luka Koper, Center za obveščanje	vsaj 4 terenski ogledi stanja/ zabeležke
6.1.4. Sodelovanje v evropski organizaciji Sea Alarm Foundation	- €	PP / projektno	druge evropske države	spremljanje novic/ po potrebi komunikacija
6.1.5. Sodelovanje z URSZR in redna usposabljanja v okviru Načrta ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice (po potrebi)	- €	URSZR	URSZR	redne komunikacije in sodelovanje ob morebitnem onesnaženju/ zabeležke
6.2. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke (Ara, morje)				
6.2.1. Aktivno vzpodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja problematičnih izpustov	- €	PP 153238	odgovorni akterji, strokovni zavod	2 komunikaciji/ zabeležke
6.2.2. Angažiranje drugih odgovornih javnih služb, npr. inšpekcije za okolje	- €	PP 153238	druge odgovorne javne službe	po potrebi
6.3. Preprečevanje negativnih vplivov hrupa				
6.3.2. Iskanje drugih rešitev za zagotovitev aktivne protihrupne zaščite vzdolž območja za obiskovalce pod bertoško vpadnico	- €	PP / projektno	MOK, strokovni zavod, Odbor, drugi akterji	sodelovanje z MOK in projektanti pri izvedbi PHO in varovalnega nasipa ob širitvi Bertoške vpadnice

6.4. Preprečevanje negativnih vplivov svetlobnega onesnaževanja

6.4.1. Aktivno vzpodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja in uskladitvijo osvetljevanja z zakonodajnimi omejitvami	- €	PP 153238	strokovni zavod, Odbor, inšpekcija, lokalni akterji	terenski pregled stanja, ukrepanje po potrebi
--	-----	-----------	---	---

6.5. Ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev

6.5.1. Ozaveščanje, opozarjanje in podajanje predlogov za preventivne in kurativne aktivnosti, namenjene preprečevanju in sanaciji negativnih vplivov iz okolice	- €	PP 153238	strokovni zavod, Odbor	1 komunikacija/ zabeležka
6.5.2. Obveščanje in aktivno vključevanje Odbora NRŠZ pri reševanju lokalnih problemov	- €	PP 153238	Odbor	vsaj 1 seja
6.5.3. Aktivno vključevanje deležnikov, zainteresiranih javnosti in posameznikov pri reševanju lokalnih problemov	- €	PP / projektno	lokalni deležniki, zainteresirana javnost	sodelovanje deležnikov v okviru skupne delovne skupine, ustanovljene v projektu IMPRECO
SKUPAJ	- €			

Cilj 7: Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Delo naravovarstvenih nadzornikov NRŠZ bo v letu 2021 vključevalo sledeče naloge:

- neposredni nadzor v naravi, ki zajema spremljanje stanja v obliki rednih dnevnih obhodov območja, nadzor nad izvajanjem varstvenega režima in pogojev obiskovanja, ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah skupaj z opozarjanjem in ozaveščanjem kršilcev varstvenega režima ter izrekanjem glob ob večjih ali ponovljenih kršitvah in obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov in policije,
- občasni obhodi po okolici rezervata zaradi preveritve obstoječih in novih virov ogrožanja ter konkretnih groženj za naravni rezervat,
- nadzor nad vzdrževalnimi deli znotraj meja naravnega rezervata, predvsem nad izvedbo del vseh drugih javnih služb znotraj ali na meji naravnega rezervata, v kolikor bodo ta potekala,
- priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo zunaj meja območja,
- začetek uporabe informacijskega sistema za podporo delu prekrškovnih organov, ki ga financira MOP,
- redno izobraževanje nadzornikov za zagotavljanje delovanja s polnimi pooblastili.

Udeleževali se bomo rednih izobraževanj za naravovarstvene nadzornike ter nadaljevali s sodelovanjem z drugimi ZO pri izmenjavi sodne in delovne prakse naravovarstvenega nadzora, predvsem s KP Sečoveljske soline. Po potrebi bomo nadaljevali s sodelovanjem z inšpekcijsko službo.

V letu 2021 pričakujemo obravnavo prijave na IRSOP v zvezi z opustitvijo vrtičkarske dejavnosti ter hranjenja in nudenja zatočišča domačim živalim znotraj meja naravnega rezervata. Nadaljevali bomo s pripravo poročil in obveščali nadrejene in ministrstvo o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo zunaj meja območja. V skladu z Izhodišči MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021, za potrebe izvajanja naravovarstvenega nadzora načrtujemo nakup električnega skuterja financiranega iz sredstev Sklada za podnebne spremembe.

Pogosti obhodi po parkirišču rezervata in izdajanje ustnih in pisnih opozoril nadzornikov neupravičenim uporabnikom parkirišča so pripomogli k izboljšanju stanja, kljub temu je problematika še vedno prisotna. Parkirišče je majhno, obsega le 40 parkirnih mest, zakonske podlage, ki bi v okviru pooblastil naravovarstvenega nadzora omogočila sankcioniranje neupravičenih uporabnikov parkirišča znotraj zavarovanega območja ni. V prihodnje pričakujemo ureditev parkirišča proti plačilu, ki bo s sistemom cestnih zapornic omogočalo obiskovalcem ugoden obisk rezervata in zmanjšalo prekomeren obisk ob koncih tedna in praznikih.

DOPPS je v funkciji prekrškovnega organa v letu 2020 dokončno vzpostavil informacijski sistem za podporo delu prekrškovnih organov. V prihodnje bo naravovarstvena služba za izdajanje uradnih opozoril, po potrebi glob, uporabljala mobilno aplikacijo in prenosni tiskalnik.

Vse naštetе aktivnosti se izvajajo skladno z organizirano nadzorno službo in v okviru pristojnosti, ki jih imajo naravovarstveni nadzorniki po Zakonu o ohranjanju narave ter na podlagi pooblastil po Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 in nadaljnji). V NRŠZ so v letu 2020 stalno delovali tri naravovarstveni nadzorniki, ob občasni pomoči dveh prostovoljnih nadzornikov. Imena naravovarstvenih nadzornikov so objavljena na spletni strani naravnega rezervata.

Preglednica 7: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 7

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
7.1 Naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršilcev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov, ki jih izvajajo drugi pooblaščeni izvajalci				
7.1.1. Redni dnevni obhodi po učnih poteh z namenom nadzora nad upoštevanjem varstvenega režima, predvsem pogojev obiskovanja	- €	PP 153238	-	vsaj en obhod dnevno
7.1.2. Redni tedenski in manj pogosti obhodi po ključnih, bolj oddaljenih delih naravnega rezervata, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima	- €	PP 153238	-	vsaj en obhod tedensko
7.1.3. Opozarjanje in ozaveščanje kršiteljev režima kot tudi oseb, ki sicer režima ne kršijo, a njihovo vedenje ni primerno	- €	PP 153238	-	po potrebi
7.1.4. Izrekanje glob v primerih ponovitev kršitev varstvenega režima in v drugih primerih, ko opozorilo ni dovolj	- €	PP 153238	-	po potrebi
7.1.5. Vključevanje policije in inšpekcijskih služb v primeru hujših kršitev	- €	PP 153238	-	po potrebi

7.1.6. Občasni obhodi po okolici NRŠZ z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat	- €	PP 153238	-	en obhod mesečno
7.1.7. Priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven NRŠZ	- €	PP 153238	-	dnevno obveščanje po potrebi
7.1.8. Opremljenost nadzornikov z zakonsko predpisanimi uniformami	1.000,00 €	PP 153242	-	nakup računalnika za potrebe nadzorne službe (informacijski sistem za podporo delu prekrškovnih organov)
7.1.9. Opremljenost nadzorne službe z električnimi vozili	9.250,00 €	PP 153238-stroški ZOE, el. motorno kolo (servis, registracija), SPS - el. motorno kolo (8.000,00 €)	-	zavarovanje in redno vzdrževanje električnega vozila Renault Zoe, zavarovanje in registracija za el. kolo; 1 el. motorno kolo z zaščitno opremo
7.2. Nadzor med gradnjo objektov in vsemi drugimi, npr. vzdrževalnimi deli, v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici				
7.2.1. Nadzor nad gradnjo objektov v NRŠZ	- €	PP 153238	MOP	nadzor pri nadaljevanju sanacije napak na objektih (180 ur)
7.2.2. Nadzor nad drugimi vzdrževalnimi deli v NRŠZ (npr. sanacija praga na Ari, izgradnja aktivne PHO, itd.)	- €	PP 153238	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)
7.2.3. Nadzor nad gradbenimi in vzdrževalnimi deli v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ	- €	PP 153238	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)
7.2.4. Nadzor med izvedbo del vseh drugih javnih služb (na področju urejanja voda, vzdrževanje meteornih prepustov), ki so dovoljena kot izjeme od varstvenih režimov	- €	PP 153238	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	ustrezno št. poročil nadzora (po potrebi)
7.3. Redno izobraževanje nadzornikov in sodelovanje v širših organizacijah nadzornikov				
7.3.1. Izobraževanje za naravovarstvene nadzornike za pooblastilo po ZON	- €	PP 153238	ministrstvo	skupaj 6 nadzornikov s pooblastilom po ZON
SKUPAJ	10.250,00 €			

Cilj 8: Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Cilj 8 je osredotočen na upravljanje obiska in zajema obsežen sklop načrtovalskih, izvedbenih in evalvacijskih aktivnosti, namenjenih pripravi in izvedbi vsebinskih programov za obiskovalce ter vzpostavitvi in ureditvi primerne infrastrukture in opreme, kot tudi vse druge aktivnosti upravljavca za doseganje enega od namenov naravnega rezervata – spoznavanja in doživljanja narave ter izobraževanja.

Zaradi epidemije COVID-19 in preprečevanja širjenja okužbe smo v letu 2020 v dveh časovnih terminih (od 15.3. do 21.5.2020 in od 31.10. do 31.12.2020) zaprli center za obiskovalce in naravni rezervat. S tem se je zmanjšal obisk rezervata in posledično tudi izvajanje različnih programov za obiskovalce (najemi prostora in pogostitve, predavanja, različne delavnice, razstave). Nenazadnje je to pomenilo tudi upad lastnih prihodkov v centru za obiskovalce (okrepčevalnica in trgovina). Zaradi aktualne situacije predvidevamo, da bo tudi v letu 2021 izvajanje obstoječih programov v okviru cilja 8 okrnjeno, zato bodo naše aktivnosti usmerjene v pripravo novih programov za obiskovalce z uporabo na daljavo (izvajanje naravoslovnih dni in predavanj za različne starostne skupine preko ZOOM-a) kot tudi se bomo posvetili pripravi novih učnih/izobraževalnih pripomočkov za učence ter promocijskih materialov. Kot osnova za pripravo novih programov za obiskovalce nam bo v veliko pomoč, v okviru projekta IMPRECO, izdelan vzgojno-izobraževalni program AdriaWet (CEP), katerega testiranje s šolami se je izvedlo v jesensko-zimskem obdobju 2020 in kot rezultat se je pokazalo, da obstaja zanj veliko zanimanje s strani šol in učiteljev.

V okviru projekta IMPRECO, ki bo zaključen v začetku leta 2021, bomo nadaljevali dobro sodelovanje z deležniki v okviru Skupne delovne skupine projekta IMPRECO (JTF) v skladu z pripravljenim Načrtom dela in podpisanim Dogovorom med deležniki (Stakeholders Protocol). Nadaljevali pa bomo tudi z delom na pripravi turističnih itinerarjev, ki vključuje obiskovanje zavarovanih območjih in pri katerem sodelujemo s strokovnjaki Fakultete za turistične študije iz Portoroža (Turistica) kot tudi bomo nadgradili obstoječe programe za obiskovalce z znanji, pridobljenimi v okviru projekta IMPRECO (ekosistemske storitve in izboljšanje razumevanja in vedenja pri obiskovanju rezervata).

Preglednica 8: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 8

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
8.1 Priprava programov za obiskovalce s preizkušanjem, ovrednotenjem in cikličnim posodabljanjem				
8.1.1. Nabor programov (vsebine, oblikovanje cen, promocija)	- €	PP 153238	-	1 nabor programov
8.1.2. Koledar dogodkov (polletni, letni)	150,00 €	PP/ lastna dejavnost	podizvajalci (oblikovalec, tiskar)	koledar dogodkov v okviru revije Svet ptic, krajši promocijski koledarji dogodkov za promocijo v NR
8.1.3. Testiranje programov in koledarja dogodkov	- €	PP 153238	-	vsaj 1 testna izvedba
8.1.4. Evalvacija programov in raziskave o učinkih programov na vedenje obiskovalcev	- €	PP/ lastna dejavnost	strokovnjaki za evalvacijo in analizo podatkov	vsaj 400 vprašalnikov z analizo podatkov, knjiga vtisov

**8.2. Izvajanje in nadgradnja
Skupnega vzgojno-
izobraževalnega programa**

8.2.1. Delavnice in predstavitve za pedagoško osebje	100,00 €	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 1 predstavitev/ 15-20 udeležencev
8.2.2. Izvedba programov za izobraževalne skupine v NRŠZ	- €	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 2000 udeležencev
8.2.4. Praksa za študente in dijake ustreznih smeri	- €	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 3 študenti
8.2.5. Strokovna pomoč pri raziskovalnem delu mladih	- €	PP 153238	ciljne skupine	vsaj 3 raziskovalne naloge
8.2.6. Dogodki in javne predstavitve mladih	100,00 €	PP 153238	ciljna skupina, (lokalni) deležniki, mediji	vsaj 1 dogodek/15-20 udeležencev

8.3. Razvoj in priprava učnih pripomočkov ter nakup ustrezne opreme za izobraževanje

8.3.1. Razvoj in priprava učnih pripomočkov: učni listi in (raziskovalne) beležnice	450,00 €	PP / lastna dejavnost	učitelji	ponatis učnih listov za učence OŠ
---	----------	-----------------------	----------	-----------------------------------

8.4. Razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije

8.4.1. Priprava konceptov in vsebin razstav in drugih interpretativnih gradiv	- €	PP 153238	-	pripravljene vsebine NRŠZ
8.4.2. Izvedba razstav in interpretacije	- €	projektno - LIKE	vodilni partner projekta LIKE	naprava za prikaz digitalnih interpretativnih vsebin – programska oprema in predaja v uporabo
8.4.3. Vzdrževanje razstav in interpretacije	150,00 €	PP 153238	-	vzdrževanje in nadomestilo poškodovanih elementov (po potrebi)

8.5. Razvoj in priprava virtualne, multimedijske in filmske interpretacije

a) Mobilna aplikacija

8.5.1. Promocija mobilne aplikacije	- €	lastna dejavnost	-	po potrebi
8.5.2. Redno vzdrževanje (nadgradnje, posodobitve vsebin)	- €	lastna dejavnost	-	vsaj 1 dopolnitev, posodobitev vsebin po potrebi
8.5.5. Produkcija predstavitvenega filma o NRŠZ iz obstoječih posnetkov s posodobitvami	- €	lastna dejavnost	produkcijska ekipa	dokončna izdelava predstavitvenega filma o NRŠZ
8.5.6. Snemanje in produkcija kratkih izobraževalnih filmov	1.000,00 €	projektno/ lastna dejavnost	produkcijska ekipa	1 kratek izobraževalni film/ pogojno-

c) Spletna kamera in druge vsebine za glavni zaslon

8.5.9. Priprava tematskih PPT predstavitev za predvajanje na glavnem zaslonu	- €	lastna dejavnost	-	redno dodajanje novih fotografij (možen samo JPG format)
8.5.10. Priprava dnevnih novic za objavo na glavnem zaslonu in/ali spletni strani/FB (zanimiva opažanja, novosti iz rezervata)	- €	lastna dejavnost	-	vsaj 1 novica tedensko

8.5.12. Promocija obiskovanja NR med slepimi in slabovidnimi potenc.obiskovalci	- €	PP 153238	obiskovalci	vsaj 1 predstavitev / 20 udeležencev (pogojno ob pridobitvi projekta)
8.6. Priprava ponudbe izdelkov in storitev ter izvedba programov za obiskovalce				
8.6.1. Nabor izdelkov in storitev, ki se bodo dejansko realizirali	- €	lastna dejavnost	-	1 seznam
8.6.2. Naročila izdelave spominkov, promocijskih izdelkov in ostalih prodajnih artiklov	2.000,00 €	lastna dejavnost	podizvajalci, dobavitelji	obseg glede na fin. možnosti
8.6.3. Dogovori z lokalnimi ponudniki za oblikovanje ponudbe hrane, naravi prijaznih lokalnih pridelkov/produktov in storitev ter izvedba dogovorov	- €	lastna dejavnost	lokalni ponudniki	vsaj 2 dogovora
8.6.4. Redno naročanje, dostave, skladiščenje, vodenje evidenc do postavitve na prodajna mesta	7.000,00 €	lastna dejavnost	dobavitelji, dostava	obseg glede na fin. možnosti in dogovore
8.6.5. Izvedba vodenj in drugih programov aktivnosti za obiskovalce	- €	lastna dejavnost	-	vsaj 4000 udeležencev
8.7. Sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce				
8.7.1. Redno delovanje recepcije v času obratovanja centra	3.500,00 €	PP 153238	honorarni sodelavci/ študentsko delo	redno vsakodnevno delovanje recepcije po otvoritvi centra
8.7.2. Usmerjanje obiskovalcev glede na njihove želje in potrebe	- €	PP 153238	-	vsaj 8000 usmerjenih obiskovalcev
8.7.3. Delovanje okrepčevalnice	- €	lastna dejavnost	-	vsaj 17.000 €
8.7.4. Prodaja izdelkov in spominkov v trgovinici	- €	lastna dejavnost	-	vsaj 4.000 €
8.7.5. Zavarovanje odgovornosti za obiskovalce	2.100,00 €	lastna dejavnost	zavarovalnica	1 sklenjena polica
8.7.6. Določitev dnevnega maksimuma obiskovalcev in upravljanje obiska za preprečitev prevelikega števila obiskovalcev	- €	PP 153238	-	1 sklop aktivnosti
8.8. Predstavitve NRŠZ izven območja: predstavitve, sejmi, oglaševanje, itd.				
8.8.1. Priprava promocijskih gradiv o NRŠZ (predstavitvena zloženska, letak, vodnik, pingvin, itd)	750,00 €	projektno/ lastna dejavnost	podizvajalci (oblikovalci, tiskarji)	vsaj 1 razl. predst. gradivo /pogojno
8.8.2. Redne predstavitve NRŠZ in programov turističnemu sektorju in lokalnim ciljnim skupinam	100,00 €	projektno/ lastna dejavnost	ciljne skupine	vsaj 2 predstavitvi/ vsaka po 20 udeležencev-

8.8.3. Sodelovanje na vsebinsko primernih sejnih in lokalnih sejemskih in podobnih predstavitev (npr. s področja narave in prostega časa)	250,00 €	projektno/ lastna dejavnost	ostala ZO, ministrstvo, turistični sektor, lokalni organizatorji	vsaj 1 sejem v sodelovanju z ostalimi ZO in MOP-
8.8.4. Sodelovanje/ predstavitve na drugih dogodkih, ki se jih udeležujejo ciljne skupine ali mediji	100,00 €	projektno/ lastna dejavnost	organizatorji dogodkov	vsaj 1 udeležba/ 50 udeležencev-
8.8.5. Oglaševanje v primernih medijih	50,00 €	projektno/ lastna dejavnost	oglaševalci	po potrebi
8.9. Usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce				
8.9.1. Redno usposabljanje zaposlenih s področja doseganja ciljev in nadgradnje programov, razstav in interpretacije	300,00 €	PP 153238	organizatorji izobraževanj, zun. strokovnjaki	v skladu z objavljenimi usposabljanji
8.9.2. Periodično usposabljanje vodnikov (prostovoljce, študentov, vodnikov s turistično licenco za določne ciljne skupine)	- €	lastna dejavnost	ciljne skupine/ vodniki	-
8.10. Spodbujanje trajnostne mobilnosti pri dostopu v NRŠZ in omogočanje obiskovanja gibalno oviranim obiskovalcem				
8.10.1. Sodelovanje z MOK za vzpostavitev linije mestnega avt. prometa do vhoda v NRŠZ in uporabo okolju prijaznih avtobusov	- €	projektno/ lastna dejavnost	Občinska uprava MOK/Direkcija RS za ceste	po potrebi
8.10.3. Sodelovanje s Kolesarsko mrežo Obala za vzpodbujanje dostopa do NRŠZ s kolesi	50,00 €	PP 153238	kolesarska mreža Obala	vsaj 1 sestanek/ zabeležka, kompet za kolesarjem prijazno destinacijo
SKUPAJ	18.150,00 €			

Cilj 9: Vzpostavljanje, nadgrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

V letih 2014 in 2015 zgrajena infrastruktura za obisk in upravljanje je namenjena:

- sprejemu, dobremu počutju, izobraževanju in ozaveščanju obiskovalcev,
- interpretaciji narave,
- zmanjšanju motenj z zagotavljanjem ustrezno zastrtih razgledišč,
- varnosti obiskovalcev, zaposlenih in pašne živine,
- zagotavljanju primernih pogojev za upravljanje rezervata z ustreznimi prostori za osebje upravljavca.

Osrednji del nalog po zgraditvi infrastrukture za obisk in upravljanje naravnega rezervata je povezan z dnevnim obratovanjem in vzdrževanjem objektov ter dopolnitvijo krajinske ureditve in dodatnimi ureditvami v in ob objektih, ki so se izkazale za nujne, čeprav niso bile predvidene v projektu za izvedbo del.

V oktobru 2017 je MOP, zaradi neodzivnosti vodilnega izvajalca del za odpravo napak na novozgrajenih objektih v NRŠZ, izvedel postopek unovčitve bančne garancije. Skozi celoten sodni postopek smo z MOP in

Državnim odvetništvom sodelovali pri pripravi vsebin v pravnem postopku, udeleženi smo bili pri vseh ogledih sodnega izvedencev za gradbeništvo in sodnega izvedenca strojne stroke in pripravi pripomb na izvedenska poročila. Z MOP smo sodelovali pri pripravi popisov in projektnih nalog za razpise ter drugih aktivnostih za odpravo napak na novozgrajenih objektih v NRŠZ in koordinaciji pri izvedbi sanacije strojnih inštalacij in elektroinštalacijskih del v Centru za obiskovalce.

Dne 28.10.2020 smo bili s strani MOP seznanjeni s sodbo Višjega sodišča v Ljubljani, I CPG 343/2020 z dne 30. 9. 2020, v gospodarskem sporu tožeče stranke: Adriaing Podjetje za proizvodnjo, storitve, inženiring in prodajo d.o.o., zoper toženo stranko Republika Slovenija, zaradi plačila 139.625,37 €, ki je bila predmet unovčitve bančne garancije za odpravo napak na novozgrajenih objektih v NRŠZ. S tem je bil sodni postopek zaključen. Sodišče je ocenilo, da so bili v konkretnem primeru izpolnjeni pogoji za unovčenje bančne garancije, ker tožeča stranka vseh napak na objektih v dogovorjenem roku ni odpravila. Na podlagi izvedeniških mnenj izvedenca gradbene in strojne stroke je ugotovilo, da potrebni stroški sanacije napak gradbenih del in strojnih inštalacij znašajo 79.112,00 €. V preostalem delu, tj. v višini 60.513,37 €, pa je sodišče ocenilo, da unovčenje bančne garancije ni bilo upravičeno, zato je toženi stranki (RS) naložilo, da mora znesek, ki ga je vnovčila v tej višini vrniti skupaj z zamudnimi obrestmi.

V letu 2021 načrtujemo zaključek izvedbe gradbeno obrtniških del, ki so predmet unovčenja bančne garancije vodilnemu izvajalcu del v višini 67.533,00 €. Skupaj z MOP bomo nadaljevali s koordinacijo in vsebinskim sodelovanjem pri pripravi projektnih nalog za izvedbo javnih naročil ter koordinaciji sanacije gnezdilne stene in izvedbi ostalih gradbeno obrtniških del, ki so: popravilo nadstrešnic na opazovalnicah, popravilo kovinskih konstrukcij za sanacijo lesa na servisnih poteh in vrat v delavnici in hlevu.

Nadaljevali bomo tudi sodelovanje z Biotehniško fakulteto, ki je za potrebe sanacije osrednje opazovalnice že avgusta 2017 vzpostavila monitoring vlažnosti lesa. V dopolnjenem Poročilu monitoringa vlažnosti lesa osrednje opazovalnice v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Biotehniška fakulteta, avgust 2019) strokovnjaki Biotehniške fakultete ugotavljajo, da do zamakanja vode v notranjost objekta prihaja na stiku horizontalnega nosilca in zunanjšega stebra. Meritve so pokazale na naraščanje vlažnosti lesa v objektu s čimer so ustvarjeni pogoji za začetek razvoja gliv in razkroja lesa na mestih zamakanja. Iz poročila izhaja, da zaradi zatekanja vode v notranjost objekta, prihaja tudi do korozije spojnih kovinskih elementov v notranjosti lesa, saj so bili le-ti načrtovani za uporabo v suhih pogojih. Korozija jeklenih konstrukcij objekta bi lahko ogrozila statične lastnosti objekta. V zaključku poročila predlagajo izvedbo prezračevalne fasade, ki bi preprečila nadaljnje zamakanje vode v notranjost objekta ter izvedbo pregleda objekta in priprave poročila o stanju jeklenih konstrukcij objekta ter predloga sanacije kovinskih konstrukcij.

Prijavo zavarovalnici z zahtevo za unovčitev projektantske odgovornosti je MOP na Zavarovalnico Triglav posredoval 16.12.2019. Dne 28.8.2020 smo s strani zavarovalnice prejeli poziv k predložitvi manjkajoče dokumentacije. V njem zavarovalnica zahteva projekt za sanacijo, specificiran popis del za sanacijo s cenami po količinah, merah... V letu 2021 bomo v sodelovanju z MOP nadaljevali s postopki za odpravo napak in sanacije objekta, saj je zaradi zgoraj navedenega dolgoročno ogrožena tudi varnost zaposlenih in obiskovalcev. Sanacija osrednje opazovalnice je tako v letu 2021 nujna. Načrtujemo pripravo projektne dokumentacije s popisom del za sanacijo osrednje opazovalnice ter izvedbo prezračevalne fasade in sanacije kovinskih konstrukcij. Po Izhodiščih MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021 je na PP 153238 za sanacijo osrednje opazovalnice namenjenih 40.000,00 €. Po preliminarnem popisu, ki ga je pripravil sodni cenilec Vitomir Mavrič pa je za sanacijo objekta, vključno z nadzori in varnostnim načrtom, potrebnih vsaj 63.500,00 €, ki jih po treba zagotoviti na PP 153239 – investicijsko vzdrževanje.

V bližini centra za obiskovalce in hleva z oboro bomo nadaljevali z zasaditvami in urejanjem okolice. Na območju pod bertoško vpadnico bomo z mulčanjem in odstranjevanjem biomase nadaljevali z vzpostavljanjem ugodnih pogojev za zasaditev žit in žitnih plevelov ter z zasaditvijo trajnic ter vnosom semen rastlinskih vrst, ki so vezane na suhe travnike. Ob mlakah v neposredni bližini centra za obiskovalce

bomo opravili čiščenje zarasti, nadaljevali z odstranjevanjem tujerodnih rastlinskih vrst in nadaljevali z vnosom semen žabarke.

Zaradi pereče problematike parkiranja avtomobilov na parkirišču NR Škocjanski zatok bomo, v skladu z Izhodišči MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021 za nadzor in umirjanje prometa na zavarovanem območju, parkirišče nadgraditi in opremiti s sistemom za boljši nadzor prometa (sistem cestnih zapornic), ki bo omogočil parkiranje le obiskovalcem rezervata. S tem ukrepom bomo zmanjšali tudi prekomeren obisk naravnega rezervata ob koncih tedna in praznikih in dosegli umirjanje prometa na zavarovanem območju ter varnost obiskovalcev naravnega rezervata.

V letu 2021 načrtujemo tudi zamenjavo in popravilo otroških igral pred Centrom za obiskovalce, saj so stara igrala že dotrajana in ne ustrezajo standardom, ki se nanašajo na otroška igrišča. V letu 2020 načrtujemo tudi popravilo zastiralne ograje z vrbovim prepletom z namestitvijo nove panelne ograje.

Preglednica 9: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 9

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
9.1 Gradnja vseh objektov skladno s projektno dokumentacijo in pridobljenim gradb.dov.				
9.1.3. Krajinska ureditev območij okoli objektov (zasaditve in druge ureditve skladne z varstvenimi in razvojnimi cilji NR)	1.000,00 €	PP 153238	botanik in drugi eksperti	zasajevanje, košnja zelenic, urejanje površin s trajnicami, ureditev njive z žitnimi plevli
9.1.4 Nadgradnja vrat na vstopu/izstopu na/iz učne poti z vstopnimi portali in računalniško kontrolo dostopa	30.000,00 €	PP 559 - SPS	podizvajalec	nadgradnja parkirišča s sistemom za boljši nadzor prometa (sistem cestnih zapornic in namestitev talnih zapor)
9.3. Pridobitev uporabnega dovoljenja, tehnični pregled				
9.3.2. Odprava pomanjkljivosti s strani izvajalcev	67.533,00 €	MOP – PP 150012 bančna garancija	zunanji izvajalec	priprava popisov in projektnih nalog za izvedbo gradbeno obrtniških del, ki so predmet unovčenja bančne garancije ter izvedba sanacije (sanacija gnezdilne stene, popravila les in vrat na hlevu in v osrednji opazovalnici ter popravilo nadstrešnic)
9.4. Redno vzdrževanje objektov v skladu s PID in POV				
9.4.1. Redno tekoče vzdrževanje objektov	13.000,00 € (od tega tekoče vzdrževanje 5.000,00 €, popravilo igral 1.340,00 € in popravilo vrbovega prepleta 6.660 €)	PP 153238	-	popravilo igral in podaljšanje licence za pregled igral, popravilo ograje z vrbovim prepletom, redno opravljena vsa vzdrževanja in pregledi skladno z NOV, vodeni dnevnik

9.4.2. Investicijsko vzdrževanje objektov	63.900,00 €	PP 153242 - (40.000,00 €) in PP 153239 (16.000,00 € razlika iz popisa ter 7.500,00 € nadzori in varnostni načrt	postopke vodi MOP	priprava projektne dokumentacije s popisom del, priprava projektne naloge za javno naročilo in izvedba sanacije osrednje opazovalnice v skladu z PZI
9.5. Dnevno obratovanje in upravljanje objektov				
9.5.1. Zagotovitev dostopnosti objektov za obiskovalce in druge ciljne skupine med obratovalnim časom (vključeni osn. stroški: elektrika, voda, kanalizacija, odvoz odpadkov, ogrevanje in hlajenje)	13.920,00 €	PP 153238	-	redno vzdrževanje (osnovni stroški)
9.5.2. Zavarovanje in varovanje objektov in premoženja	4.500,00 €	PP 153238	zavarovalnica	1 zavarovalna polica, urejeno varovanje
9.5.3. Redno čiščenje vseh objektov kot tudi posebnih površin	9.100,00 €	PP 153238	podizvajalci	redno dnevno čiščenje WC-jev ter občasno generalno čiščenje centra in opazovalnic
SKUPAJ	202.953,00 €			

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Splošne naloge v okviru cilja 10 so podporne narave ter obsegajo naloge in aktivnosti za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela, financiranje, komuniciranje in sodelovanje v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja ter izvedbo drugih upravljavskih nalog v skladu z Uredbo o NRŠZ, Uredbo o načrtu upravljanja NRŠZ za obdobje 2015–2024, Uredbo o koncesiji za upravljanje NRŠZ, koncesijsko pogodbo in Zakonom o ohranjanju narave. Poleg temeljnih nalog s področja poslovanja, organizacije dela in pridobivanja zadostnih finančnih sredstev za izvedbo upravljanja NRŠZ in vseh s tem povezanih aktivnosti je v ta sklop vključeno tudi sodelovanje v vzpostavljenih nacionalnih in mednarodnih partnerstvih, ki je že v preteklosti prinašalo pozitivne vplive na učinkovitost upravljanja, npr. AdriaWet, BirdLife International (BLI), Wetlands Link International (WLI), Parki dinarskega loka (DAP), Skupnost naravnih parkov Slovenije itd., pa tudi sodelovanje s pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in Zavodom RS za varstvo narave. Tudi v 2021 bomo nadaljevali z dobrim sodelovanjem v Skupnosti naravnih parkov Slovenije, tako na področju izobraževalnih in ozaveščevalnih aktivnosti (npr. nagradna igra »Spoznavajmo naravne parke Slovenije« za učence OŠ) kot tudi vseh ostalih aktivnostih s področja upravljanja, predvsem v smislu širjenja primerov dobrih praks.

Na področju komuniciranja in stikov z javnostmi so poleg stalnega zagotavljanja dostopa do informacij o NRŠZ v načrtu predvsem redno delo z mediji, organizacija in izvedba dogodkov kot tudi posodabljanje, vzdrževanje in nadgradnja glavnih komunikacijskih poti, kot so spletna stran, Facebook in Instagram. V letu 2021 bomo spletno stran celostno (oblikovno, tehnično) prenovili in posodobili ter jo prilagodili za uporabo na mobilnih napravah (pametni telefoni in tablični računalniki).

Preglednica 10: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 10

Naloge in aktivnosti	Letni strošek, brez stroškov dela	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvantitativni kazalnik/rezultat
10.1 Naloge za učinkovito in pregledno poslovanje				
10.1.1. Priprava predlogov letnih programov dela na podlagi NU	- €	PP 153238	Odbor	1 odobren letni program dela
10.1.2. Priprava letnih in drugih poročil o delu	- €	PP 153238	Odbor	1 odobreno letno poročilo
10.1.3. Spremljanje izvajanja načrta upravljanja s pripravo sprememb načrta po potrebi	- €	PP 153238	strokovni zavod	del letnega poročila
10.1.5. Zagotavljanje pogojev za delovanje odbora za naravni rezervat	- €	PP 153238	Odbor	vsaj 2 seji/ 3-4 sklepi
10.1.6. Poslovna administracija (vključeni letni stroški telefonije, poštnina, drobni inventar, pis. material itd.)	7.000,00 €	PP 153238/ lastna dejavnost	-	popoln arhiv
10.2. Naloge za učinkovito in pregledno organizacijo dela				
10.2.1. Zaposlovanje ustreznih kadrov (redno in honorarno zaposleni)	- €	PP 153238	-	7,9 FTE redno zaposlenih, 0,2 FTE honorarnih sodelavcev
10.2.2. Aktivno vključevanje prostovoljcev v upravljalvske aktivnosti	160,00 €	PP / lastna dejavnost	prostovoljci	10 prostovoljcev/100 prostovoljnih ur
10.2.3. Redno izobraževanje zaposlenih in prostovoljcev na njihovih področjih dela	100,00 €	PP 153238	organizatorji izobraževanj, strokovnjaki	vsaj 1 izobraževanje
10.2.4. Redni koordinacijski sestanki/ kolegiji ekipe NRŠZ	- €	PP 153238	-	redni tedenski kolegiji
10.2.5. Vodenje in koordinacija ekipe NRŠZ	- €	PP 153238	-	vsaj 20 komunikacij/ zabeležek
10.2.6. Stroški poti za izvedbo nalog	1.500,00 €	PP 153238	-	ca. 150 nalogov
10.2.7. Nakup opreme za delo zaposlenih (računalniki, tiskalniki, telefoni itd.)	800,00 €	lastna dejavnost	-	4 zunanji trdi diski, novi stacionarni tel.
10.3. Naloge za učinkovito, zadostno in pregledno financiranje upravljanja NRŠZ				
10.3.1. Usklajevanje rednega financiranja iz državnega proračuna na podlagi potrjenega NU in letnih programov dela	- €	PP 153238	Odbor, ministrstvo	-
10.3.2. Lastni prihodki upravljavca naravnega rezervata skladno z Uredbo o NRŠZ	- €	lastni prihodki	-	ca. 15.000 €
10.3.3. Učinkovito pridobivanje sredstev iz lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov ali organizacij ter mednarodnih programov pomoči	- €	-	-	ca. 2.000 €

10.3.4. Priprava projektne vlog, projektne in druge dokumentacije, sklepanje primernih partnerstev ter vodenje potrjenih projektov	- €	PP 153238	-	vsaj 2 vlogi, v kolikor bodo objavljeni primerni razpisi
10.3.5. Zagotavljanje finančne preglednosti s sistemom analitičnega računovodstva (ločena stroškovna mesta) in ločevanjem prihodkov in odhodkov na podlagi ZPFOLERD	4.000,00 €	PP 153238	zunanje računovodstvo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo
10.3.6. Finančno vodenje in administracija	- €	PP 153238	zunanje računovodstvo	arhiv
10.4. Sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost ZO, Adriawet, BirdLife, WLI, DAP) in vključevanje v nove povezave				
10.4.1. Sodelovanje v in periodično vodenje Skupnosti ZO Slovenije	250,00 €	PP 153238	upravljavci ZO	vsaj 3 zabeležke, 1 skupni produkt (nagradna igra)
10.4.2. Sodelovanje s partnerji omrežja Adriawet v smeri ohranjanja in nadgradnje dosedanjih rezultatov skupnega sodelovanja in projektov	- €	PP 153238	partnerji mreže Adriawet	redno sodelovanje v okviru mreže Adriawet in projekta IMPRECO (mreža PARES)
10.4.3. Izmenjava izkušenj na nacionalni in mednarodni ravni	- €	PP 153238	sorodne organizacije	vsaj 5 komunikacij/ zabeležk
10.4.4. Sodelovanje v Nacionalnem odboru Ramsarske konvencije in kot nacionalni predstavnik Odbora Wetlands International	- €	PP 153238	ostali sodelujoči	3 zabeležke, glasovanje Wetlands Int.
10.4.5. Vključevanje v nove povezave, namenjene izmenjavi znanj in izkušenj oziroma s pričakovanimi pozitivnimi učinki na upravljanje NRŠZ	150,00 €	PP 153238	sorodne organizacije	članstvo LAS Istre
10.5. Sodelovanje z pristojnim ministrstvom, organi v sestavi in strokovnim zavodom				
10.5.1. Redno sodelovanje s strokovnimi službami in odg. predstavniki okoljskega ministrstva	- €	PP 153238	ministrstvo	10 komunikacij/ zabeležk
10.5.2. Sodelovanje z ARSO na področju lastninjenja zemljišč v NRŠZ	- €	PP 153238	ARSO	komunikacija po potrebi
10.5.3. Sodelovanje s strokovnim zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic, pogojev in soglasij ter drugih skupnih aktivnostih	- €	PP 153238	strokovni zavod	vsaj 5 komunikacij/ zabeležk (po potrebi)
10.6. Druge naloge v skladu z Uredbo o NRŠZ, koncesijsko pogodbo in ZON				

10.6.1. Presoja skladnosti z določili NU in obveščanje prijaviteljev za ravnanja iz 11., 13., 17. in 22. točke 6. člena uredbe (varstveni režim)	- €	PP 153238	prijavitelji	po potrebi
10.6.2. Sodelovanje z izvajalci javnih služb in uskladitev terminskih načrtov in drugih pogojev za dovoljena ravnanja znotraj meja NRŠZ (izdaja pisnih izjav)	- €	PP 153238	izvajalci javnih služb	po potrebi
10.6.3. Priprava mnenj in strokovnih gradiv po potrebi	- €	PP 153238	strokovni zavod	po potrebi
10.6.4. Druge aktivnosti v zvezi z upravljanjem zemljišč, objektov in naprav v lasti države	- €	PP 153238	ministrstvo z organi v sestavi	po potrebi
10.7. Delo z mediji in dogodki				
10.7.1. Priprava sporočil za javnost	- €	PP 153238	-	vsaj 1 sporočilo za javnost
10.7.2. Organizacija novinarskih konferenc	- €	PP/ lastna dejavnost	-	-
10.7.4. Drugi dogodki (za medije in povabljene), okoljski dnevi	500,00 €	PP 153238	-	vsaj 2 dogodka, vsaj 20 udeležencev na dogodek
10.7.5. Spremljanje in analiziranje objav v medijih	1.000,00 €	PP 153238	zunanji izvajalec	vsaj 50 objav, vsaj 1 analiza
10.8. Vzdrževanje in nadgradnja spletne strani				
10.8.1. Priprava in objava novic	- €	PP 153238	-	vsaj 1 novica na mesec
10.8.2. Priprava in objava novih poglavij, podstrani npr.: metulji, hrošči, kačji pastirji, sladkovodne rastline...	- €	PP 153238	-	vsaj 1 novo poglavje
10.8.3. Posodabljanje in dopolnitve objavljenih vsebin	- €	PP 153238	-	vsaj 1 posodobitev v smeri manj besedila in več grafičnih/slikovnih prikazov
10.8.4. Oblikovana prenova spletne strani	200,00 €	PP 153238 / lastna dejavnost	-	sofinanc. plačila domene DOPPS spletne strani, zaključek oblikovne prenove in posodobitve spletne strani, prilagoditev za uporabo na pametnih tel. in tabličnih rač.
10.9. Facebook, Instagram				
10.9.1. Promocija FB strani (www.facebook.com/skocjanskizatok)	- €	PP 153238	-	preseči 3600 všečkov na strani
10.9.2. Priprava in objava novic (FB in Instagram, po objavi profila)	- €	PP 153238	-	vsaj 1 novica na teden
10.9.3. Priprava in objava fotografij/tematskih albumov (FB profil)	- €	PP 153238	-	vsaj 1 album fotografij
10.9.4. Oblikovanje in objava Twitter profila	- €	PP 153238	-	-
10.9.5. Promocija Instagram/Twitter profila	- €	PP 153238	-	promocija Instagram profila
10.10 Skupne PR naloge/aktivnosti z drugimi zavarovanimi območji in partnerji				

10.10.1. Urejanje spletne strani Skupnosti ZO - www.parkislovenije.si	244,00 €	PP 153238	upravljavci ZO	predstavitev NRŠZ na spletni strani Naravni parki Slovenije
10.11. Zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ				
10.11.1. Vodenje arhiva vseh informacij o NRŠZ	- €	PP 153238	-	2 arhiva, urejen tudi v italijanskem jeziku
10.11.2. Objavljanje relevantnih informacij na spletni strani	- €	PP 153238	-	redne dopolnitve kataloga (letni programi in poročila, seje odbora)
10.11.3. Zagotavljanje dostopa do informacij za bolj zainteresirane posameznike/ skupine	- €	PP 153238	-	glede na povpraševanje
SKUPAJ	15.904,00 €			

5 PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI

5.1. PROJEKTI V TEKU

V letu 2017 je bil v okviru programa ADRION (Interreg V-B, evropsko teritorialno sodelovanje 2014-2020) za financiranje potrjen projekt **IMPRECO** - »Common strategies and best practices to IMprove the transnational PROtection of ECOsystem integrity and services«. Projekt se je uradno začel 1. januarja 2018 in se bo zaključil 28.2.2021, s tem da smo vse aktivnosti s finančnimi posledicami zaključili do 31.12.2020. Projekt, namenjen mreženju in sodelovanju s podobnimi zavarovanimi območji v jadransko-jonski regiji na področju vrednotenja in ohranjanja mokrišč in njihovih ekosistemskih storitev smo uresničili skupaj s še 6 partnerji iz 5 držav Jadransko-jonske regije. Vodilni partner projekta je Občina Staranzano, partnerji pa poleg DOPPS-a še Università del Salento, JZ »More i krš« Split, ADF iz Albanije in Regija Kreta iz Grčije. Proračun DOPPS za aktivnosti, povezane z NRŠZ, je znašal 174.794 €, od česar je bilo iz ESRR sredstev zagotovljeno 85%, lastno sofinanciranje pa je znašalo 15% (26.219 €, od tega nam MJU za sofinanciranje lastnega deleža v evropskih projektih prispevalo 20.718,17 €, dejanski lastni delež je 5.500,93 €). V letu 2021 bomo skupaj z ostalimi partnerji pripravili zaključke in priporočila za nadgradnjo in širjenje rezultatov tudi na drugih območjih ter sodelovali pri kapitalizaciji rezultatov v grozdu skupaj z vsebinsko sorodnimi projekti, sofinanciranimi v okviru programa INTERREG ADRION.

5.2. PROJEKTI V PRIPRAVI

Tudi v 2021 se bomo prijavljali tako na primerne mednarodne, kot tudi na lokalne razpise Luke Koper in Mestne občine Koper in druge primerne vire. V pripravi je projekt LIFE FOR SEEDS, v katerem NRŠZ sodeluje kot projektno območje za replikacijo in prenos (akcija E3), v okviru katere bomo z uporabo mešanice lokalnih avtohtonih semen obnovili oziroma vzpostavili 2,4ha habitatnega tipa »Sredozemski vlažni travniki z visokim steblikovjem Molinio-Holoschoenion« (Natura 2000 koda 6420) in 1,8ha habitatnega tipa »Vzhodna submediteranska suha travišča (Scorzoneratalia villosae)« (Natura 2000 koda 62A0).

6 PREGLED FINANČNEGA OKVIRA

Finančne preglednice vsebujejo povzetek predvidenih stroškov in virov za izvedbo programa dela. V preglednici 11 so prikazani načrtovani stroški, v preglednici 12 pa predvideni viri financiranja, ki so v prvem delu usklajeni s sredstvi, ki so predvidena v proračunu RS za leto 2021.

Stroški izvedbe programa dela NRŠZ v letu 2021 znašajo 775.364 €, od česar je za 353.000 € ukrepov predvidenih za financiranje iz Sklada za podnebne spremembe, za 249.831 € pa je rednih upravljavskih ukrepov, ki se financirajo s PP 153238. V program je vključenih tudi za skupno 147.433 € investicijskih ukrepov, ki jih bo izvajal MOP ob tehnični podpori upravljavca, in sicer: v višini 63.900,00 € je v program vključena sanacija osrednje opazovalnice, za kar je 40.000 € že zagotovljenih na PP 153238, razliko v oceni stroškov izvedbe sanacije in stroške nadzora pa ocenjujemo na 23.900 €. Ta sredstva je potrebno še zagotoviti (PP 153239 – investicijsko vzdrževanje). V program je vključena tudi odprava napak na objektih v NRŠZ v višini 67.533,00 € (gnezdilna stena, ostala gradbeno obrtniška dela), ki so predmet zaključenega sodnega postopka, ki je sledil unovčenju bančne garancije v oktobru 2017 v celotni višini 139.625,73 € (podrobneje obrazloženo v cilju 9). Na 16.000,00 € pa je ocenjen odkup zemljišča pri Telekomu, sredstva ima MOP ARSO zagotovljena na PP 160373 Stvarno premoženje za odkupe zemljišč. Med skupnimi stroški jih je 58,7% namenjenih izvedbi varstvenih, upravljavskih in nadzornih nalog, 41,3% pa nalogam urejanja obiska in ozaveščanja javnosti. Razvojne naloge so prisotne v minimalnem obsegu in jih zato posebej ne prikazujemo, kar je povezano s tipom zavarovanega območja in njegovimi cilji. Glede na obseg infrastrukture za obisk ter obisku in ozaveščanju namenjenih nalog skladno z Načrtom upravljanja na daljši rok ocenjujemo, da bodo le-te višje od splošnih priporočil ministrstva (25-30%). V letu 2021 je njihov delež visok prav zaradi načrtovanega obsežnega investicijskega vzdrževanja za dokončno odpravo napak na objektih v naravnem rezervatu.

Na podlagi Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 53/2007) vodimo odhodke in prihodke iz opravljanja dejavnosti javne službe upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok na posebnih stroškovnih mestih v skladu s sodili, revidiranimi in s strani revizorke Milene Gorjup s.p. in potrjenimi v Revizijskem poročilu o preveritvi objektivne upravičenosti sodil z dne 28. 02. 2008.

Preglednica 11: Prikaz predvidenih stroškov izvedbe programa dela 2021

Cilji	1. Programski, materialni in investicijski stroški	2. Stroški delovnih ur vseh zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev
VARSTVENI CILJI		
Cilj 1	279.127,00 €	
Cilj 2	10.200,00 €	
Cilj 3	9.000,00 €	
Cilj 4	16.000,00 €	
Cilj 5	13.180,00 €	
Cilj 6	0,00 €	
Cilj 7	10.250,00 €	
Skupaj – stroški varstvenih nalog in aktivnosti:	337.757,00 €	80.665,00 €
DRUGI CILJI UPRAVLJANJA		
Cilj 8	18.150,00 €	
Cilj 9	202.953,00 €	
Cilj 10 – splošno	13.960,00 €	
Cilj 10 – PR	1.944,00 €	
SKUPAJ - stroški urejanja infrastrukture, obiska in ozaveščanja javnosti in splošnih podpornih akt.:	237.007,00 €	119.935,00 €

STROŠKI UPRAVLJANJA PO KATEGORIJAH	
Programski in mat. stroški	415.731,00 €
Zaloge/stroški prodajnih artiklov (cilj 8)	9.000,00 €
Stroški investicij, opreme in inv. vzdrževanja	150.033,00 €
Stroški dela	200.600,00 €
SKUPAJ	775.364,00 €

2. Stroški redno zaposlenih in honorarnih sodelavcev	
Str. dela – redni	200.600,00 €
Str. dela – honorarni	3.500,00 €

Preglednica 12: Prikaz predvidenih virov financiranja izvedbe programa dela 2021

Viri financiranja	Načrtovani zneski
1. Sredstva za ukrepe, ki jih izvaja DOPPS:	
PP 153238 – Naravni rezervat Škocjanski zatok	249.831,00 €
PP 559 – Sklad za podnebne spremembe	353.000,00 €
Lastni prihodki upravljavca	25.100,00 €
SKUPAJ 1	627.931,00 €
2. Sredstva za ukrepe, ki jih izvaja MOP:	
PP 153238 – Naravni rezervat Škocjanski zatok (sanacija osrednje opazovalnice – predviden prenos sredstev na PP 153239)	40.000,00 €
PP 150012 Unovčenje bančne garancije (odprava preostalih napak na objektih in ureditvah)	67.533,00 €
PP 160373 – Stvarno premoženje za odkupe zemljišč (odkup zemljišča od Telekoma Slovenije d.d. v sodelovanju z ARSO)	16.000,00 €
PP 153239 – investicijsko vzdrževanje (sanacija osrednje opazovalnice - sredstva je treba še pridobiti oz. nameniti za sanacijo objekta, njihovo višino pa uskladiti s končnim predračunom izbranega izvajalca del)	23.900,00 €*
SKUPAJ 2	147.433,00 €
SKUPAJ VSI VIRI	775.364,00 €

* - sredstva še niso zagotovljena; možno je povračilo s strani zavarovalnice, vendar je postopek je še v teku

Preglednica 13: Prikaz predvidenih aktivnosti za financiranje iz naslova sredstev Sklada za podnebne spremembe v letu 2021, na podlagi Izhodišč MOP za pripravo Programa in finančnega načrta dela NRŠZ za leto 2021

Vrsta stroška: aktivnost po programu in opis	Vrednost
1.2.3. Ostala popravila objektov za urejanje vodnega režima	7.127,00 €
1.5.2. Sodelovanje pri načrtovanju in sanacija nasipa na desnem delu Are (nadvišanje) (vključen nadzor in izdelava varnostnega načrta)	248.150,00 €
Stroški dela - koordinacija ukrepov Mokrišča	14.723,00 €
SKUPAJ - UKREPI MOKRIŠČA	270.000,00 €
1.6.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	1.500,00 €
1.6.5. Dosejevanje grmovnic po potrebi	1.000,00 €
1.7.1. Odstranjevanje in preprečitev razširjanja amorfe in rubinije na območju celotnega NR	9.950,00 €
2.4.1. Zasaditev območja pod ankaransko vpadnico	6.000,00 €
2.4.2. Zasaditev in ureditev območja na izlivnem delu Badaševice	1.000,00 €
2.5.1. Priprava načrta ter vzpostavitev poznega mulčanja območja	1.000,00 €
2.6.1. Dosajevanje morskega lanu s semeni, nabranimi pri Sv. Nikolaju	250,00 €
2.6.2. Dosajevanje morskega ločkovja na izbrana mesta v laguni	250,00 €
3.3.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	4.000,00 €
3.3.2. Izlov tujerodnih želv z vršami v naravnem okolju, odstranjevanje jajc, ozaveščanje javnosti	5.000,00 €
Stroški dela - koordinacija in izvedba ukrepov ITV	15.050,00 €
SKUPAJ - UKREPI ITV	45.000,00 €
7.1.9. Nakup električnega motornega kolesa za izvajanje nadzora in upravljaljskih aktivnosti	8.000,00 €
9.1.4. Zagotovitev dostopnosti objektov za obiskovalce in druge ciljne skupine – ukrepi za nadzor in umirjanje prometa (ureditev parkirišča)	30.000,00 €
SKUPAJ – UKREPI E-MOBILNOSTI IN UMIRJANJE PROMETA	38.000,00 €
SKUPAJ PROGRAM DELA 2021	353.000,00 €

7 KADROVSKI NAČRT

Načrtovano število ur redno zaposlenih za izvedbo Letnega programa dela NRŠZ za leto 2021, izraženo z ekvivalentom polnega delovnega časa, po sedanjih ocenah znaša 7,9 FTE. Letni program dela bo v letu 2021 izvedlo 7 stalno zaposlenih v rezervatu za polni delovni čas (strokovni vodja rezervata, poslovni sekretar-receptor, receptor II-vodnik, koordinator izobraževanja, koordinator za izobraževanje in PR, dva naravovarstvena nadzornika) in varstveni ornitolog za polovični delovni čas.

Poleg tega bodo pri izvedbi programa z delom delovnega časa sodelovali še poslovna sekretarka, direktor, vodja sektorja in vodja financ. Po potrebi bomo občasno vključevali še honorarne sodelavce (honorarni sodelavci za sprejem in vodenje obiskovalcev: približno 0,2 FTE). Predvideno je tudi sodelovanje zunanjega izvajalca – botanika. Vsi predvideni kadri so potrebni za izvedbo javne službe upravljanja NRŠZ, kot jo opredeljuje veljavna zakonodaja in so predvideni v finančnem planu na podlagi načrta upravljanja.

Preglednica 14: Ocena potrebnega števila potrebnih delovnih ur v ekvivalentu FT po načrtovanih redno zaposlenih in honorarnih sodelavcih za izvedbo Programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok v letu 2021

Leto	2020	Ekvivalentna delovna mesta – javni sektor*
<i>Redno zaposleni</i>		
Strokovni vodja	1,00	I017040
Poslovni sekretar-receptor I	1,00	I015043
Receptor II - vodnik	1,00	I015043
Naravovarstveni nadzornik-vodnik I	1,00	I015020
Naravovarstveni nadzornik-vodnik II	1,00	I015020
Koordinator izobraževanja	1,00	I017179
Koordinator izobraževanja in PR	1,00	I015065
Poslovni sekretar DOPPS	0,10	J025019
Direktor DOPPS/vodja financ/vodja sektorja	0,30	I017141
Ornitolog	0,50	I017144
Redno zaposleni – SKUPAJ (FT)	7,90	
<i>Honorarni sodelavci</i>		
Vodniki in receptorji	0,20	I015043
Honorarni sodelavci – SKUPAJ (FT)	0,20	
Skupno število potrebnih kadrov (FT)	8,10	

Opomba (*): Šifre delovnih mest so iz Kataloga delovnih mest – tarifni del (št. 100-2/2007/32 z dne 11. 7. 2008) na podlagi Kolektivne pogodbe za dejavnost okolja in prostora – tarifni del (Uradni list RS, št. 60/08).

Preglednica 15: Povzetek potrebnih delovnih ur po ciljih načrta upravljanja in po letih za načrtovan obseg nalog (ekvivalent FT)

Povzetek po sklopih ciljev/nalog	Kadri	Ekvivalent FT	Stroški dela
Upravljanje habitatov (cilji 1-4)	Vodstveni k.	0,55	15.950,00 €
	Strokovni k.	0,10	2.520,00 €

	Nar.nadzorniki	0,90	21.570,00 €
	Recepcija in adm.podpora	0,40	8.900,00 €
Monitoring in raziskave (cilj 5)	Vodstveni k.	0,05	1.450,00 €
	Strokovni k.	0,65	16.695,00 €
	Nar.nadzorniki	0,05	1.140,00 €
	Recepcija in adm.podpora	0,00	- €
Naravovarstveni nadzor in sodelovanje (cilja 6-7)	Vodstveni k.	0,10	2.900,00 €
	Strokovni k.	0,00	- €
	Nar.nadzorniki	0,40	9.540,00 €
	Recepcija in adm.podpora	0,00	- €
Upravljanje obiska in infrastrukture (cilja 8-9)	Vodstveni k.	0,10	2.900,00 €
	Strokovni k.	1,25	32.475,00 €
	Nar.nadzorniki	0,50	11.820,00 €
	Recepcija in adm.podpora	1,20	26.700,00 €
	Hon.sodelavci	0,20	3.500,00 €
Splošna dela in naloge (cilj 10)	Vodstveni k.	0,50	18.550,00 €
	Strokovni k.	0,50	12.860,00 €
	Nar.nadzorniki	0,15	3.630,00 €
	Recepcija in adm.podpora	0,50	11.000,00 €
Skupaj - vsi cilji načrta upravljanja	Vodstveni k.	1,30	41.750,00 €
	Strokovni k.	2,50	64.550,00 €
	Nar.nadzorniki	2,00	47.700,00 €
	Recepcija in adm.podpora	2,10	46.600,00 €
	Hon.sodelavci	0,20	3.500,00 €
SKUPAJ		810	204.100,00 €

Preglednica 16: Povzetek načrtovanih delovnih ur in stroškov dela v 2021 za redno zaposlene

Delovno mesto	Načrtovane efektivne del.ure	Str. plač/ osebe (EUR)	Vir: PP-153238	Vir: PP-559
Strokovni vodja	1.750	29.000,00 €	17.400,00 €	11.600,00 €
Poslovni sekretar – receptor I	1.750	22.000,00 €	22.000,00 €	
Receptor II - vodnik	1.750	22.500,00 €	22.500,00 €	
Naravovarstveni nadzornik – vodnik I	1.750	24.900,00 €	14.900,00 €	10.000,00 €
Naravovarstveni nadzornik – vodnik II	1.750	22.800,00 €	14.627,00 €	8.173,00 €
Vodja izobraževanja	1.750	26.500,00 €	26.500,00 €	
Koordinator izobraževanja in PR	1.750	25.200,00 €	25.200,00 €	

Poslovni sekretar DOPPS	175	2.100,00 €	2.100,00 €	
Direktor DOPPS/vodja financ	525	12.750,00 €	12.750,00 €	
Ornitolog	875	12.850,00 €	12.850,00 €	
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2021	13.825	200.600,00 €	170.827,00 €	29.773,00 €

Skupni ocenjeni stroški dela redno zaposlenih znašajo 200.600,00 €. Od tega naj bi se s proračunske postavke 153238 financiralo za 170.827,00 € stroškov, s proračunske postavke PP 559 – Sklad za podnebne spremembe pa 29.773,00 €.

Delo strokovnega vodje pri izvedbi aktivnosti 9.4.2 za koordinacijo in vsebinsko sodelovanje pri pripravi projektne dokumentacije za sanacijo osrednje opazovalnice ocenjujemo na 30 ur v vrednosti 512,00 €. Pri nadaljevanju sanacije napak na objektih ocenjujemo koordinacijo in vsebinsko sodelovanje upravljavca na 280 ur oziroma 4.775,00 €, nadzor med izvedbo del pa na 220 ur oziroma 2.851,00 €.

Poleg redno zaposlenih je za izvedbo programa predvideno tudi sodelovanje honorarnih sodelavcev (študentsko delo ali delo po podjemnih pogodbah). Potrebne ure dela v tem segmentu ocenjujemo na 0,20 FTE oziroma 3.500,00 €, zaradi finančno-računovodskih razlogov pa te stroške vodimo med materialnimi stroški in ne med stroški dela, kar velja tudi za stroške strokovnega sodelavca – botanika, ki kot s.p. dela na podlagi pogodbe o sodelovanju.